

TXOSTENA
2015-2016
MEMORIA

INGURUGELA

ARABA	Baiona, 56-58 01010 Vitoria-Gasteiz	ingurugela- araba@euskadi.eus
BIZKAIA	Ondarroa, 2 4800 Bilbao	ingurugela- bizkaia@euskadi.eus
GIPUZKOA	Basotxiki, 5 20015 Donostia-San Sebastián	ingurugela- donostia@euskadi.eus
	Brinkola auzoa, z/g 20220 Legazpi	ingurugela- legazpi@euskadi.eus
	Arrateko Andra Mari LHI Juan A. Iturrioz, 5 20600 Eibar	

AURKIBIDEA

INGURUGELA

LEHENTASUNEZKO LAN LERROAK

1.- IKERKUNTZA ETA ESPERIMENTAZIOA

- 1.1. Eskolako Agenda 21: Garapen Jasangarrirako hezkuntza programa
- 1.2. Ikerkuntza proiektuak

2.- IRAKASLEEN PRESTAKUNTZA

- 2.1. Ikastaroak
 - PREST_GARA
 - PREST_GARA on-line
 - Ikastaroak Lurraldeka
- 2.2. Ingurumen-hezkuntzako XXIV.Topaketak

3.SENTSIBILIZAZIOA

- 3.1. Aztertu Programa
- 3.2. Ingurumen-zentroak

4.- BALIABIDEAK

- 4.1. Baliabide didaktikoak
- 4.2. Dokumentazio guneak

5.- PARTAIDETZA ETA KOORDINAZIOA

- 5.1. Barne Koordinazioa
- 5.2. E A Eko Ingurumenari buruzko eztabaida-guneetan partehartzea
- 5.3. Ingurumen-hezkuntzako foro ezberdinen partehartzea

6.- ERANSKINAK

ÍNDICE

INGURUGELA

LÍNEAS PRIORITARIAS DE TRABAJO

1.- INVESTIGACIÓN Y EXPERIMENTACIÓN

- 1.1. Agenda 21 Escolar: un programa educativo para el desarrollo sostenible
- 1.2. Proyectos de investigación

2.- FORMACIÓN DEL PROFESORADO

- 2.1- Cursos
 - PREST_GARA
 - PREST_GARA on-line
 - Cursos por territorios
 - Total de actividades de formación
- 2.2. XXIV Encuentros de E. Ambiental

3.- SENSIBILIZACIÓN

- 3.1. Programa Aztertu
- 3.2. Centros ambientales

4.- RECURSOS

- 4.1. Recursos didácticos
- 4.2. Centros de documentación

5.- PARTICIPACIÓN Y COORDINACIÓN

- 5.1. Coordinación interna
- 5.2. Participación en Foros medioambientales de la C A P V
- 5.3. Participación en foros de educación ambiental

6.- ANEXOS

INGURUGELA: INGURUGIROAREKIKO IRAKASBIDEEN HEZKUNTZA IKERKETARAKO IKASTEGIAK

INGURUGELA: CENTROS DE EDUCACIÓN E INVESTIGACIÓN DIDÁCTICO AMBIENTAL

INGURUGELA ikastegiak 1990ean sortu zituzten. Irakasleei eta ikastetxeei unibertsitateaz kanpoko hezkuntza-sisteman ingurumen-hezkuntza sustatzen laguntzeko sortutakoak dira.

“Garapen Jasangarriaren EAEko 2002-2020 Ingurumen Estrategian”
Hezkuntzak bere gain hartu behar dituen konpromiso batzuk biltzen dira, hala nola:

- **2006. urterako derrigorrezko irakaskuntzako ikastetxeen % 50ean eta 2012rako % 100ean Eskolako Agenda 21 abiaraztea.**

Konpromiso hau aurrera eramateko 2002ko ekainaren 7an Lurralde Antolamendu eta Ingurumen Sailaren eta Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailaren arteko lankidetzaren hitzarmena berrituz gero.

EcoEuskadi 2020 Garapen Jasangarriko Estrategian (2011ko uztailaren 5a)

Jarduera multzo barruan, hauek garrantzi berezia dute:

- 65. Hezkuntza, lan, familia eta gizarte munduan lankidetzaren sistema bat sustatzea, balioetan hezteko (balio eskola).
- 66. Herritarrak garapen jasangarriaren alde sentikortzea eta kontzientziatzea, haren hiru dimentsioetan.

Los centros INGURUGELA fueron creados en 1990. Son centros de apoyo al profesorado y a los centros escolares, destinados a impulsar la educación ambiental en el sistema educativo no universitario.

“Estrategia Ambiental Vasca de Desarrollo Sostenible 2002-2020”

Recoge entre otros un compromiso a asumir en el ámbito de la Educación:

- **Implantar la Agenda 21 Escolar en un 50 % de los centros escolares de enseñanza obligatoria para el 2006 y en un 100% para el 2012.**

Para desarrollar este compromiso el 7 de junio de 2002, se renueva el convenio de colaboración entre el Departamento de Ordenación del Territorio y Medio Ambiente y el Departamento de Educación, Universidades e Investigación.

Estrategia de Desarrollo Sostenible de Euskadi 2020 (5 de Julio 2011)

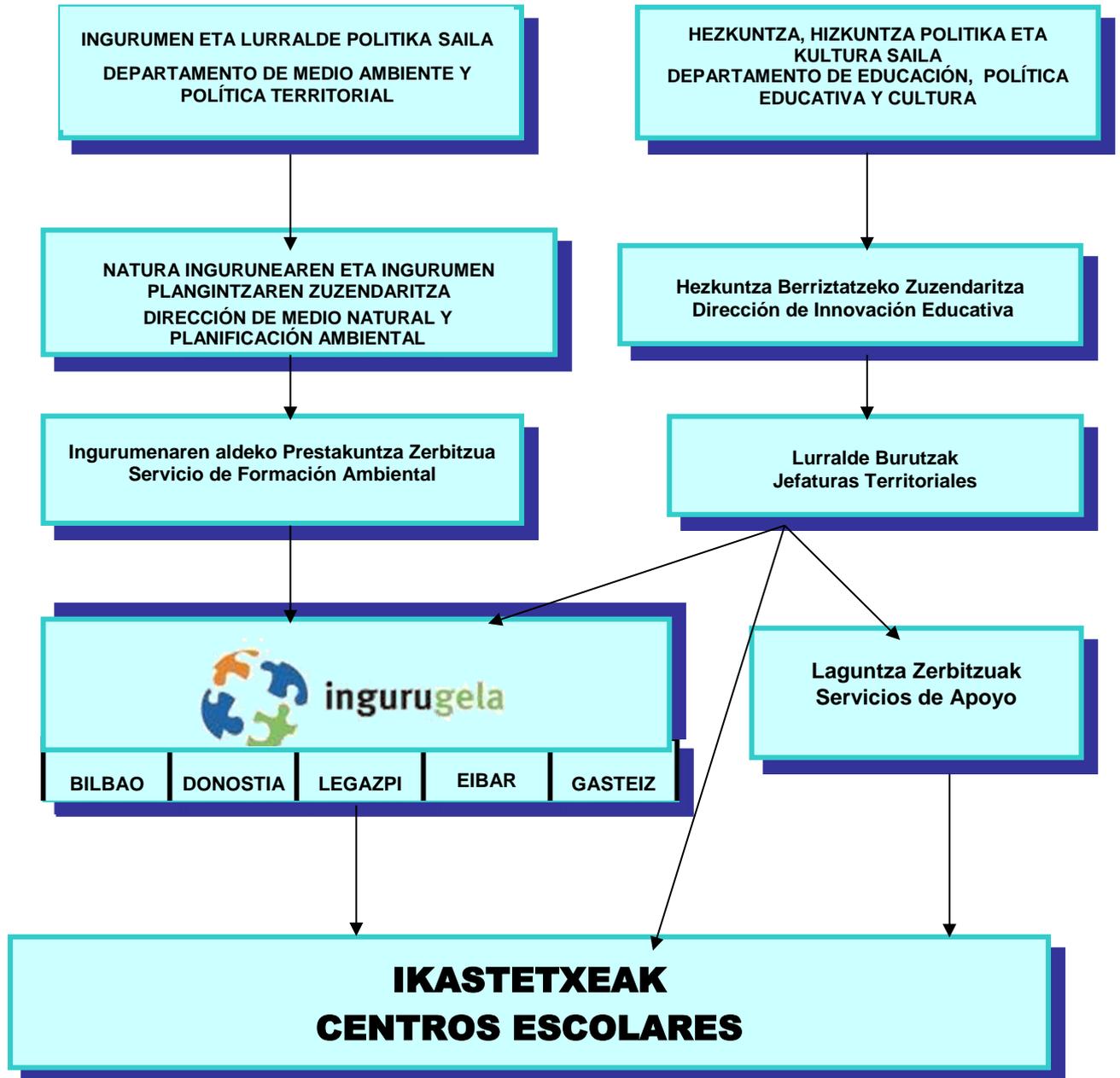
Dentro de este conjunto de actuaciones se encuentran:

- 65. Promover un sistema de colaboración entre el mundo educativo, laboral, familiar y social para la formación en valores (Escuela de valores)
- 66. Sensibilización y concienciación ciudadana hacia el desarrollo sostenible en sus tres dimensiones

EGITURA ETA ANTOLAKETA ESTRUCTURA Y ORGANIZACIÓN

INGURUGELA sarea bost ikastegik (BILBAO, DONOSTIA, GASTEIZ, LEGAZPI eta EIBAR)) eta 15 irakaslek osatzen dute (12 aholkulari, 2 kolaboratzaile, dokumentalista bat).

La red INGURUGEL A está formada por cinco centros (BILBAO, DONOSTIA, GASTEIZ, y LEGAZPI, EIBAR) y 15 profesores/as (12 asesores, 2 colaboradores, 1 documentalista).

INGURUGELAREN PERTSONALA
PERSONAL del INGURUGELA

Lurralde Territorio	Tokia Lugar	Zuzendaritza Dirección	Aholkularitza/ Asesorías				Dokumentalista
			Haur Hezkuntza E. Infantil	Lehen Hezkuntza E. Primaria	BH Natur Zientziak E. Secundaria CCNN	BH Gizarte Zientziak E. Secundaria CCSS	
Araba	Vitoria-Gasteiz	Ane Galarza			Jokin Lapaza		
Bizkaia	Bilbao	Angélica San Martín	Maite Gracia	Joseba Etxebarria José Manuel Gutierrez Arene Ruiz (ordezkapena)	Joseba Martinez Miren Agirreazkuenaga	Jose Ignazio de Guzman	Jazinto Prieto
Gipuzkoa	Donostia-San Sebastián	Angel Cantera			Jose A. Quijera		
	Eibar				Lourdes Ortiz de Guzman		
	Legazpi			Edurne Huesa	Gurutze Laboa		

LEHENTASUNEZKO LAN LERROAK

LÍNEAS PRIORITARIAS DE TRABAJO

Urteko lana Ingurumen-hezkuntzarako Programaren jarduera-ildo nagusietan oinarritzen da, zeintzuk Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa eta Ingurumen eta Lurralde Antolamendu Sailek 1998ko ekainaren 22ko Aginduaren (urriaren 1eko EHAA) bitartez onartu eta izenpetu zituzten.

El trabajo anual se organiza tomando como base el Programa de Educación Ambiental suscrito y aprobado por el Departamento de Educación, Universidades e Investigación y Medio Ambiente y Ordenación del Territorio según Orden del 22 de junio de 1998 (BOPV del 1 de Octubre).

1 Ikerkuntza eta esperientziazioa

Lan lerro honen helburua ikastetxeetan ingurumen-hezkuntzarekiko berrikuntza sustatzea da eta hori lortzeko, proiektuak gauzatu, baliabideak eskaini eta ikastetxeekin elkar lan eginez ikerkuntza proiektuak bultzatzen ditugu.

Investigación y experimentación

La principal finalidad de esta línea es impulsar la innovación en educación ambiental, promoviendo proyectos, proporcionando recursos e investigando en colaboración con los centros.

2 Irakasleen prestakuntza

Irakasleen jardute hezitzaileak gaurkotzeko eta gelako irakas-ikaskuntza prozesuak aberasteko, norbanako nahiz taldeko analisi kritikoa eta proiektuekin lotuta berrikuntza bultzatuko dituen prestakuntza programa garatzen dugu urtero.

Formación del profesorado

La actualización de la práctica docente y la mejora de los procesos de enseñanza-aprendizaje requieren el análisis crítico y la formación, individual de equipo y formación ligada a proyectos.

3 Sentsibilizazioa

Ingurumenaren egoeraren arazoak ezagutzea, kontzientzia hartzea eta ardura suspertzea dira sentsibilizazio programen helburuak, horien artean Aztertu programa.

Sensibilización

Conocer los problemas ambientales, tomar conciencia y despertar la preocupación y cuidado sobre el medio son los objetivos del programa de sensibilización Aztertu.

1 Ikerkuntza eta esperimantazioa

Investigación y experimentación

Hezkuntza berrikuntza sustatzea helburu nagusia da. Horretarako **Eskolako Agenda 21** programa garatzen da.

Programa abiarazteko eta gauzatzeko aholkularitzak honako hauek eskatzen ditu: ikastetxeen hasierako motibazioa proiektuak aurkezteko, premiak aztertzea, prestakuntza berezia burutzea eta aldiroko jarraipena egitea.

Favorecer la innovación educativa es uno de los principales objetivos que se desarrolla mediante el programa de **Agenda 21 Escolar**.

La puesta en marcha de este programa y la asesoría conlleva motivación inicial para que los centros presenten proyectos, análisis de las necesidades, oferta de formación específica y seguimiento periódico del proyecto.

1.1 Eskolako Agenda 21: Garapen Jasangarrirako hezkuntza programa

Agenda 21 Escolar: un programa educativo para el desarrollo sostenible

1.2 Ikerkuntza proiektuak

Proyectos de investigación

1.1 Eskolako Agenda 21: Garapen iraunkorra hezkuntza programa

Agenda 21 Escolar: un programa educativo para el Desarrollo sostenible

2003-2004 ikasturtean hasi zen programa honek hiru helburu ditu:

- **baliabideen kudeaketa jasangarria (ikastetxekoa eta ingurukoa)**
- **curriculumaren berrikuntza**
- **parte hartze kultura**

Partaideak, Ikastetxeak, Udalak, eta Eusko Jaurlaritzaren Hezkuntza, Hizkuntza Politika eta Kultura Saila eta Ingurumen eta Lurralde Politika Saila dira.

Ikastetxe bakoitzak bere Eskola Agenda 21a propioa du, baina horrez gainera herri edo eskualde bateko ikastetxe guztiek herri horretako Tokiko Agenda 21ean parte hartzen dute.

Guztien artean hitzartutako gai edo ingurumen-aspektu baten inguruan azterketa egiten dute eta udalari hobetze-proposamenak helarazten dizkiote. Udal ordezkariak entzuten dituzte proposamenak eta dagozkien erantzuna ematen diete.

El programa que comenzó en el curso 2003-2004 tiene tres objetivos:

- **la gestión sostenible de los recursos del centro y del entorno**
- **la innovación curricular**
- **la cultura de la participación**

Los centros educativos, los Ayuntamientos, el Departamento de Educación, Política Educativa y Cultura y el Departamento de Medio Ambiente y Política Territorial del Gobierno Vasco son las instituciones participantes en el programa.

Los centros escolares realizan sus propias Agendas 21 Escolares en colaboración con otros centros de su misma localidad o comarca y participan en las Agendas 21 Locales de sus municipios.

Se trabaja sobre un aspecto ambiental previamente acordado y se llevan propuestas de mejora a los ayuntamientos. Las autoridades municipales escuchan y dan respuesta a esas propuestas.

Eskolako Agenda 21 2015-2016 IKASTURTEA

Agenda 21 escolar CURSO 2015-2016

447 ikastetxek, Eskolako Agenda 21 proiektuan parte hartu dute jasangarritasunerako hezkuntza-programak garatzeko Euskal Autonomia Erkidegoko unibertsitateaz kanpoko ikastetxeei zuzendutako diru-laguntzen deialdian parte hartuz. (AGINDUA, 2015ko apirilaren 29koa) Ikasturte honetan programa hau **117 udaletan** garatuta da.

Koordinazioa

Ikastetxe bakoitzean proiektua koordinatzeko pertsona bat dago. Proiektuaren koordinatzaileekin hilean behin koordinazio bilerak garatu dira 38 zonetan bildurik (284 bilerak), helburu hauekin: esperientzien trukaketa, metodologia eta tresnen ikerketa eta baliabideak lantzea, proiektua aplikatzeko eta ebaluatzeko.

Koordinazio presentzialaz gain, Hezkuntza Sailaren plataforma honen bidez onlineko koordinazioa egiten da:

<http://www.elearning2.hezkuntza.net/>

Ingurugelako aholkulari bakoitzari **32 ikastetxe dagokie** aholkularitza emateko.

EA21en partaideen zerrenda eranskinean dago.

447 centros escolares han participado en el **Proyecto de Agenda 21 Escolar** mediante la convocatoria de subvenciones a centros escolares no universitarios ubicados en la Comunidad Autónoma del País Vasco para el desarrollo de programas de educación para la sostenibilidad.

(Orden de 29 de abril de 2015)

El programa se ha desarrollado en **117 municipios**.

Coordinación

En cada centro escolar hay una persona que coordina el proyecto. Con los coordinadores del proyecto organizados en 38 zonas se han realizado reuniones mensuales (284 reuniones) para el intercambio de experiencias, la investigación de metodologías e instrumentos y la elaboración de recursos para la aplicación y evaluación.

Además de la coordinación presencial, hay una coordinación on-line a través de esta plataforma del Departamento de Educación:

<http://www.elearning2.hezkuntza.net/>

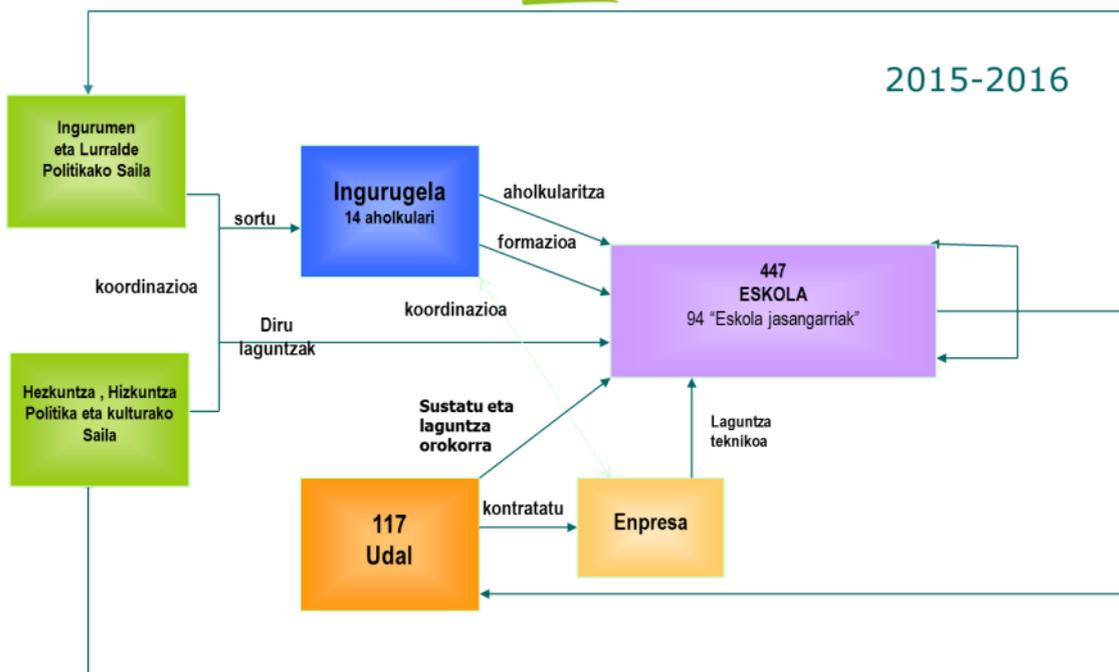
Cada persona del Ingurugela le corresponde la asesoría de unos **32 centros**.

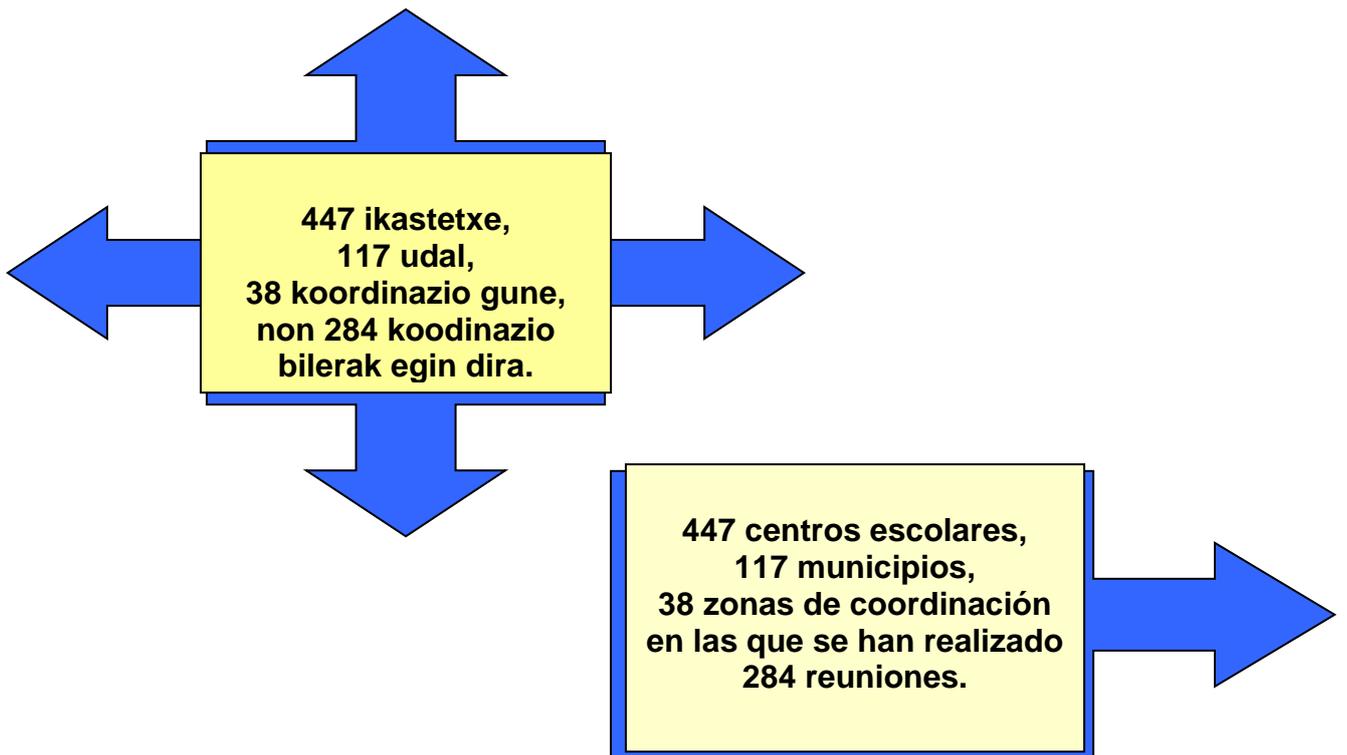
La lista de centros que han participado en la AE21 puede consultarse en el anexo.

ESKOLAKO AGENDA 21

2015-2016

LURRALDE TERRITORIO	HERRIAK MUNICIPIOS	IKASTETXE KOPURUAK Nª DE CENTROS
ARABA	13	45
BIZKAIA	58	230
GIPUZKOA	46	172
C.A.P.V.	117	447

Udalerriko parte-hartzea

Programa **117 udaletan** garatuta, eta ekintza hauek egin dira:

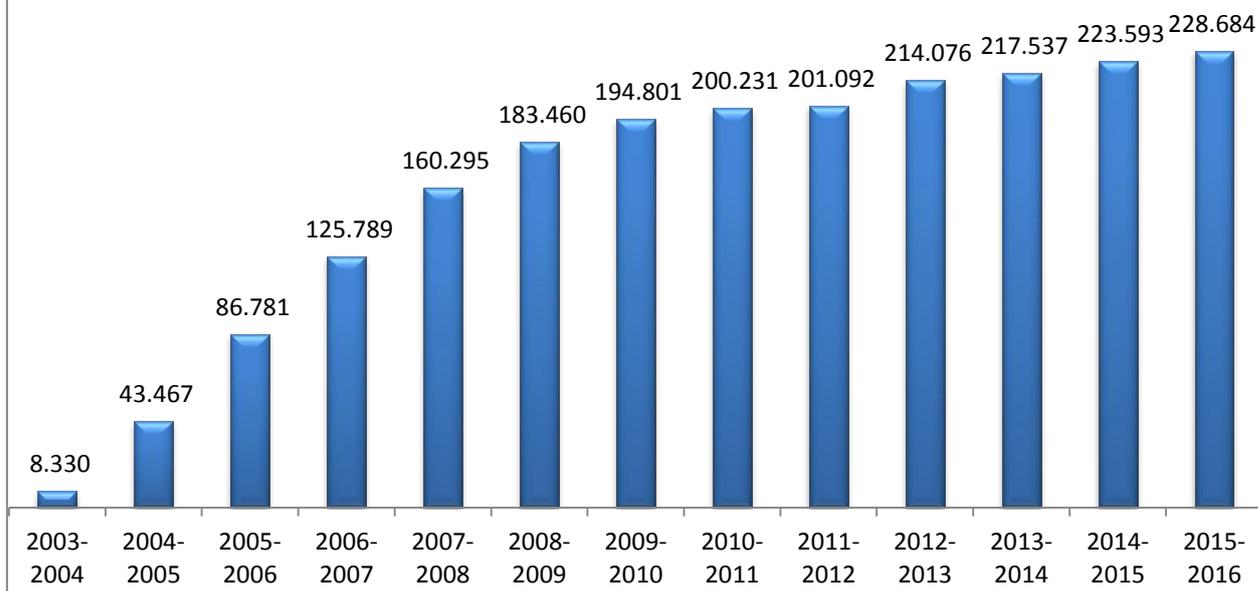
- 15 jardunaldi tekniko
- 10 jarraipen foro
- 54 eskolen arteko foro
- 102 eskolen udal foro
- 3 eskualde foro

Participación en el municipio

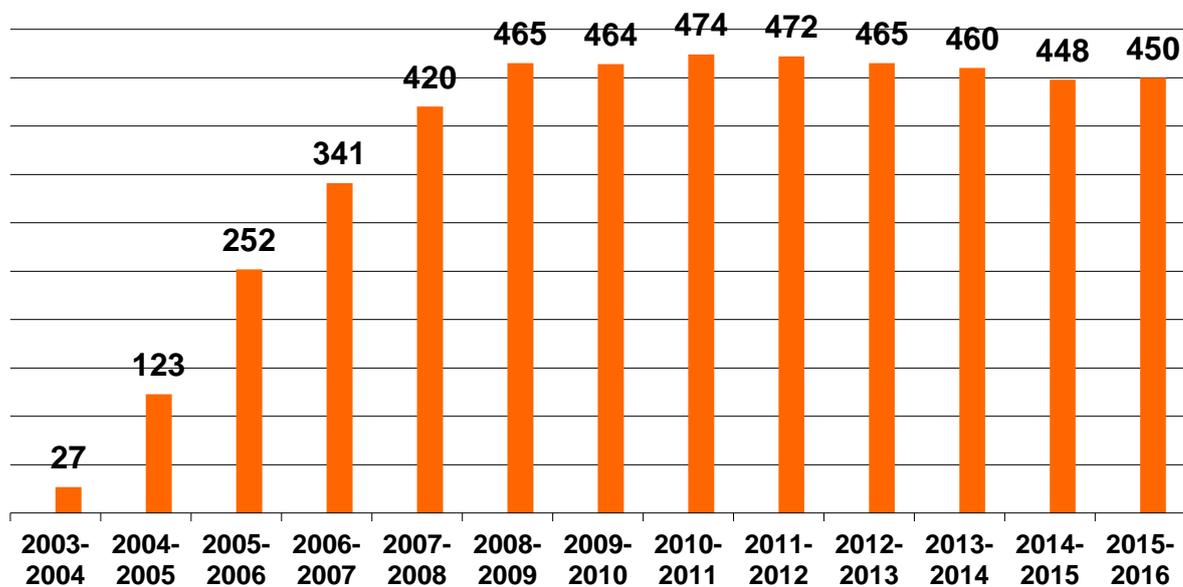
El programa se ha desarrollado en **117 municipios** en los que se han realizado:

- 15 jornadas técnicas
- 10 foros de seguimiento
- 54 foros interescolares
- 102 foros municipales
- 3 foros comarcales

PARTE HARTZEN DUTEN IKASLEAK ALUMNADO PARTICIPANTE

EA21-ean DAUDEN IKASTETXEAK CENTROS EN AGENDA 21 ESCOLAR

Eskola jasangarriaren IX. Aintzatespen prozesua

“Eskola Jasangarria” aintzatespenarekin Eskolako Agenda 21 programan nabarmentzeko esperientziak dituzten eskolak goraipatu nahi dira. Beraien lana, prozedurak, esperientziak eta, azken finean, eskolaren hezkuntza, partaidetza eta jasangarritasun kalitatea errekonozitu nahi da.

Ebaluazio honetan parte hartzeko, 5 urtez Eskolako Agenda 21 proiektuan aritzea eskatzen da; eta agiria lortuz gero, lau urteko iraupena du.

Ikasturte honetan 23 ikastetxe aurkeztu dira aintzatespen-sistemara. Horietatik 6 berriztapena lortzeko izan da, eta beste 17 lehenengo aldiz aurkeztu dira.

22 ikastetxek jaso dute “Eskola Jasangarria” agiria, auditoria prozesua gainditu ondoren.

IX Reconocimiento de “Escuela sostenible”

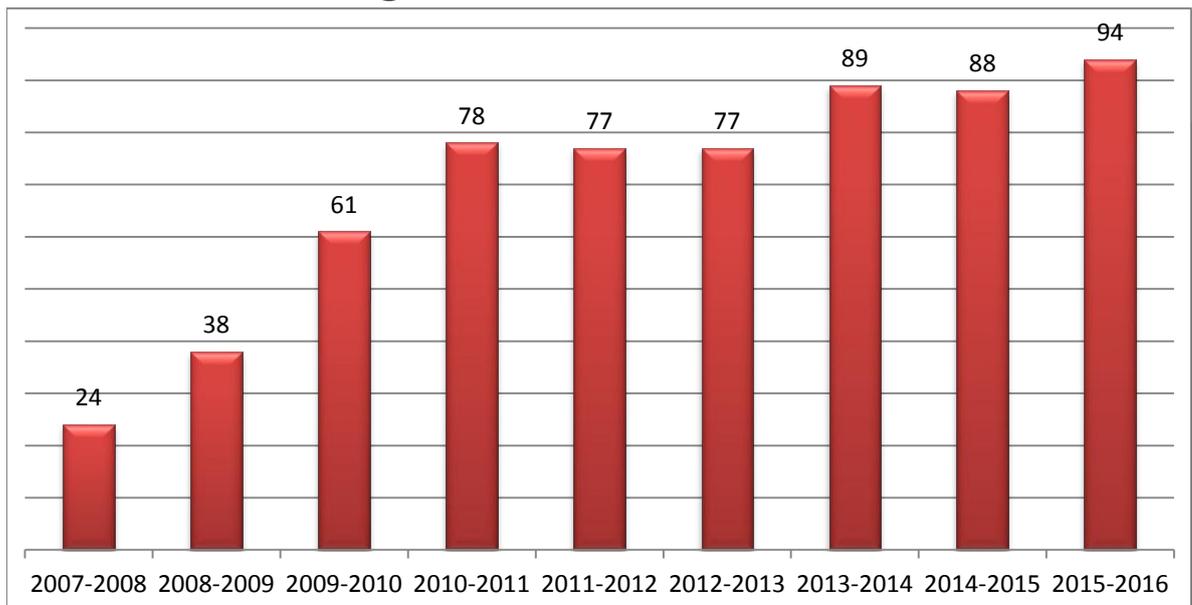
Con el reconocimiento “Escuela Sostenible” se quiere ensalzar las experiencias que destacan en el programa Agenda 21 Escolar. Reconocer su trabajo, y, en definitiva, la calidad del centro respecto a la educación, participación y sostenibilidad.

Para presentarse a esta evaluación los centros escolares tienen que tener un mínimo de 5 años en el proyecto A21E. El reconocimiento tiene una duración de cuatro cursos.

En este curso se han sido 23 los centros que se han presentado al sistema de reconocimiento, de ellos 6 se han presentado por primera vez y 17 se han presentado a la renovación.

22 centros han conseguido la certificación de “Escuela Sostenible” al superar la auditoría .

Eskola Jasangarriak

Urkullu Lehendakariak eskola jasangarrien ziurtagiria eman die Euskadiko 22 ikastetxeri

El Lehendakari Urkullu entrega a 22 centros del País Vasco el certificado de “Escuelas Sostenibles”

Euskadiko Eskolako Agenda 21 programari atxikitako 22 ikastetxe publiko eta pribatuk gaur goizean jaso dituzte, Iñigo Urkullu lehendakariaren eskutik, "Eskola Jasangarri" gisa ziurtatzen dituen agiria, ehundik gora ikaslek, irakasleek eta aipatutako eskolak dauden 16 udalerrietako ordezkariak parte hartu duten Busturiako (Bizkaia) Biodibertsitatearen Zentroan egin den ekitaldian.

Ziurtagiri horiekin, guztira, dagoeneko 94 dira errekonozimendu hori jaso duten Euskadiko Eskolako Agenda 21 programaren barneko ikastetxeak.

Lehendakariak, Ingurumen eta Lurralde Politikako sailburu Ana Oregi eta Hezkuntza, Hizkuntza Politika eta Kulturako sailburu Cristina Uriarte lagun zituela, adierazi duenez, ikastetxe horiek «jarraitu beharreko eredu dira Eskolako Agenda 21eko gainerako ikastetxeentzat», berrikuntza-ahalmena eta jasangarritasunarekiko konpromisoa direla medio.

<http://www.irekia.euskadi.eus/eu/news/33051-inigo-urkullu-ikasleei-familiei-eta-udal-arduradunei-esker-euskadin-kontsumo-ohiturak-eraldatzeko-eta-gizarte-justu-eta-jasangarriago-bat-eraikitze-proposamenak-sustatzen-dira>

22 Centros educativos públicos y privados del Programa de Agenda Escolar 21 del País Vasco han recibido de manos del Lehendakari Iñigo Urkullu el certificado que les acredita como “Escuelas Sostenibles” en un acto celebrado en el Centro de Biodiversidad de Euskadi de Busturia (Bizkaia) en el que han participado más de cien escolares, su profesorado, así como los representantes municipales de los 16 municipios en los que se encuentran las citadas escuelas.

Con estos nuevos certificados ya son 94 los centros educativos del Programa de Agenda Escolar 21 del País Vasco que ostentan este reconocimiento.

El Lehendakari, acompañado por las consejeras de Medio Ambiente y Política Territorial, Ana Oregi, y de Educación, Política Lingüística y Cultura, Cristina Uriarte, ha afirmado que estos colegios y escuelas “son un modelo a seguir para el resto de los centros de la Agenda 21 Escolar” por su capacidad de innovación y su compromiso con la sostenibilidad.

<http://www.irekia.euskadi.eus/es/news/33051-inigo-urkullu-ikasleei-familiei-eta-udal-arduradunei-esker-euskadin-kontsumo-ohiturak-eraldatzeko-eta-gizarte-justu-eta-jasangarriago-bat-eraikitze-proposamenak-sustatzen-dira>

IRAES 21 Sarea

“Eskola Jasangarria” agiria duten 94 ikastetxeek IRAES 21 sarea osatzen dute.

Hauetatik 36 ikastetxek sarean lan egiteko konpromisoa adierazi zuten.

Ikasturte honetan Sareak helburuak ezarri ditu honen inguruan:

- Ikasleria, bere autonomia eta protagonismoa ikastetxean eta IRAES 21 Ikasleen Sarean handitzeko.
- IRAES Sareko proposapenak zabaltzen, eta Sareko ikastetxeen papera handitzen EA21eko koordinazio bileretan.
- Sarearen barruan partehartzea areagotuz, eta ikusgarriagoa bihurtuz udal eskalan.
- Ingurumen hezkuntzako beste sareko ikastetxeekin sarea sortu.
- Ebaluapenaren hobekuntza.

Sareak, bere eginkizunak betetzeko bi blog erabili ditu.

Red IRAES 21

Esta red está formada por los 94 centros que han conseguido el reconocimiento como **Centros Sostenibles**.

De estos, 36 centros mostraron su interés por trabajar en la red.

La red se ha planteado este curso objetivos en torno a:

- El alumnado, impulsando su autonomía y protagonismo en centro y en la red IRAES 21 Ikasleak..
- La difusión de las propuestas de la Red IRAES y de su papel en las reuniones de coordinación de A21E
- La participación en la red aumentándola, y haciendo visible su presencia en el municipio.
- La formación con otros centros de redes hacia la sostenibilidad.
- La mejora de la evaluación.

La red para su comunicación utiliza dos blogs.

<http://iraes21.blogspot.com.es>

<http://iraes21-ikasleak.blogspot.com.es/>

Irakasleentzako bloga taldeko aktak, berriak eta dokumentuak publikatzeko erabiltzen da.

Ikasleen blogak ikasleriaren protagonismoa errazteko bidea izan nahi du.

- Ikasleen blogaren partaidetza mantendu da, 200en bat sarrera inguru izan duelarik, 25 ikastetxetik eginak. Hilabetero 1200 bisitak izan ditu batz bestea, 12206 kopuru osoa izanda ikasturte honetan

El blog del profesorado es utilizado para informar y publicar las actas y documentación de la red.

El blog del alumnado es una vía para facilitar el protagonismo del alumnado.

- La participación en el blog del alumnado se ha mantenido en las 200 entradas, realizadas desde 25 centros y 12206 visitas, con una media de 1.200 visitas/mes.

Confint. Nazioarteko Haur-Gazteen Konferentzia: Vamos cuidar do planeta

Ikasturte honetan Eskola eta V. Euskal Confint garatu zen, 2014ko apirilak 2, Busturiako Euskadiko Biodibertsitate Zentroan.

Bigarren Hezkuntzako 20 ikastetxetako 82 ikaslek parte hartu zuten. Jardunaldia sareko lanari buruzko hausnarketak elkartruckerako baliagarria izan zen eta *“Gazteak sarean lan egiten”* Gutunaren aurkezpenarekin eta hezkuntza-komunikazio tailerren aurkezpenekin bukatu zen. Gazteok ere mundua alda dezakegu

CONFINT. Conferencia Internacional Infanto-Juvenil: Cuidemos el Planeta

El 27 de abril de 2016, se celebró la Euskal Confint 16, en el Centro de la Biodiversidad de Euskadi, Busturia.

Participaron 71 chicos y chicas de Educación Secundaria procedentes de 17 centros. La jornada sirvió para el poner en común las propuestas y compromisos que se han adoptado en los centros en torno al cambio climático y que ha producido la carta: “La juventud también puede cambiar el mundo” y los diversos productos de los talleres. También se ha designado la representación de la Conferencia ante futuros eventos, tales como la III Confint estatal de La Rioja.

GAZTEOK ERE MUNDUA ALDA DEZAKEGU!

Gaur, 2016ko apirilaren 27an, 9A5en parte hartzen dugun ikastetxe batzuk bildu gara Busturiako Biodibertsitate Zentroan, 2016ko EUSKAL CONFINT VIIa burutzeko. Aurtien lanetan ari gareen gisa Klima aldatzea da.

Gazteen konferentzia honetan ingurumeneko arazoak buruz hitz egin dugu eta gure ikastetxetara itzuten ditugun **ARAZOAK** hauuek dira:

- Ikastetxe gehienetan jende askok kotxea erabiltzen du, garraio publikoa edo bizikleta erabili beharman.
- Ikastetxe batzuetan berragailuaren erabilera ez dute kontrolatzen.
- Ikasle batzuek ez dute argiaren eta uraren kontrola zaintzen.
- Gazte batzuek kosta egiten saie holiako galetan parte hartzea.

Gure ideia eta eskaerak elkartrukatu ondoren ondorio edo konpromiso batzuk atera ditugu.

KONPROMISOAK:

- Herrietan kaleetatik bidetgorri gehiago jentzea.
- Eguraldiaren arabera berragailua jentzea ala ez.
- Gela bakoitzean argiaren erabilera kontrolatzeko arduradun bat edukitzea eta ura behar denean baxarrak erabiltzea.
- Nolabait gazteok animatzaile berragailu baxarrak jentzea parte hartzea.

diruegi kosta handiko ezer eskatzen, gure lan eta gurenei kasu egitea besterik ez.

EZ SADA ORAIN, NOIZ? ETA EZ BAGARA GU, NORTZUK?

PLANETA GURE ESKU DAGO!!!

LANBIDE HEZIKETA eta Eskolako Agenda 21 FORMACIÓN PROFESIONAL y Agenda 21 Escolar

Duela lau ikasturte, Gipuzkoako Lanbide Heziketako 15 zentrok lan egiten dute ingurumen hezkuntzako esparruan beren behar eta ezaugarri berariazkoiei hobeto erantzun nahian.

Ikasturte honetan, taldeak hiru bilera egin ditu zeinetan, aurreko ikasturteetako lanei jarraipena emateaz gain, talde hausnarketa zabal bat egin den ebaluatzeko egungo Eskolako Agenda 21 estandarraren egokitzapena LHko zentrozen ezaugarrien arabera. Gainera, aurreko bilera eta ikasturteetan egindako lanaren ondorioz, LHko Agenda berariazko baten oinarriak adosteko prozesua abian jarri da.

Datorren ikasturterako batzar honetan Gipuzkoako 17 zentrok lan egingo dutela aurreikusten da, eta bereziki ondoko gaiak jorratuko dira: LHrako Agenda 21 propio baten erreferentziarako markoa burutzea, eta, halaber, prestakuntza ziklo desberdinetako erronka curricular batzuk diseinatzea ingurumen prestakuntza edukiak txertatuta ETHAZIA metodologiaren arabera, martxan jarriko direnak eta, gainera, eredugarriak izango direnak antzeko erronka curricularrak inplementatzeko familia guztietako prestakuntza zikloetan.

Desde hace cuatro cursos, 15 centros de Formación Profesional de Gipuzkoa, vienen trabajando en el ámbito de la educación ambiental.

Durante este curso, el grupo ha tenido tres reuniones en las además de dar continuidad a temas de cursos anteriores, se ha realizado una reflexión colectiva sobre la adecuación de la actual Agenda Escolar 21 a la realidad y necesidades de los centros de FP. Además, y como fruto de la labor realizada en las pasadas reuniones y cursos, en la última reunión de este año se ha iniciado el proceso de consensuado de las bases de una Agenda específicamente diseñada para la FP.

Para el curso que viene se prevé la participación de 17 centros de FP de Gipuzkoa en esta mesa voluntaria y, como plan de trabajo se ha decidido abordar dos tareas fundamentales: ultimar el marco de referencia para la Agenda 21 propia de la FP, y diseñar varios retos curriculares de distintos ciclos formativos con la incorporación de los contenidos ambientales en base a la metodología ETHAZI, que se implementarán para servir como modelo para diseños similares en todos los ciclos formativos.

Hiri eta Herri Jasangarrien Europako 8.en Konferentzia “Ekintza eraldatzailea: Europarentzako potentziala” 8ª Conferencia Europea de Ciudades y Pueblos Sostenibles «Acción transformadora: el potencial de Europa»

Bilbon, 2016ko apirilaren 27tik 29ra, ICLEI antolatuta –Tokiko Gobernuak Jasangarritasunaren alde.

Tokiko jasangarritasunaren politiken inguruko nazioarteko zitarrak garrantzitsuena da, eta etorkizuneko Europari forma emango dion tokiko jasangarritasunaren alde lan egiteko premia agerian utzi du.

Europako Eskualdeetako Komiteko presidente den Markku Markkula eta Iñigo Urkullu Lehendakariak eman zioten hasiera konferentziari. Aalborg-eko konpromisoen ostean, **Euskal Adierazpenaren** sinadura europako tokiko jasangarritasunaren politiken erreferente izan da.

Euskadiko Gazteriaren Foroak, Eskolako Agenda 21 programaren barnean sortu zena, batxilergoko hogeitabat ikasleri konferentziako eztabaidetan zuzenean parte hartzeko aukera eman zien, bizileku izango dituzten etorkizuneko hirien gaineko ikuspegia emanez.

Bilbao, del 27 al 29 de abril de 2016, organizada por ICLEI -Gobiernos Locales por la Sostenibilidad.

Es la cita internacional más importante sobre políticas de sostenibilidad local, y ha puesto de manifiesto la necesidad urgente de avanzar en materia de sostenibilidad local para dar forma al futuro de Europa.

El presidente del Comité de las Regiones, Markku Markkula, abrió la conferencia junto al Lehendakari Iñigo Urkullu. La firma de la “**Declaración Vasca**” ha sido un referente para las políticas sostenibilidad local europea tras los “Compromisos de Aalborg”.

El **Foro de la Juventud del País Vasco**, constituido en el marco del programa de Agenda Escolar 21, permitió que una veintena de estudiantes de bachiller participasen directamente en los debates de la conferencia “aportando su visión sobre cómo deben ser las ciudades en las que esperan vivir”.

1.2 Ikerkuntza proiektuak

Proyectos de investigación

1.2.1. Eskola Ekobarometroa

Eskola Ekobarometroa eskola-jasangarritasuna elkarreraginari buruzko aldizkako ikerketa bat da, kalitatezko adierazleetan oinarriturik, Euskal Erkidego Autonomoan garatzeko.

Hiru helburu inguruan lortu nahi ditu datuak:

- 1) Hezkuntza Sistema
- 2) Hezkuntza Komunitatea
- 3) Ikasleen Konpetentziak

Ikasturte honetan, **ISEI-IVEI** lankidetzan, eta **Kualitate lantaldearen** laguntzarekin, Ekola Ekobarometroaren definizioaren inguruan hausnarketa prozesu bat garatu dugu. "E.A.Eko Eskola Ekobarometroaren definiziorako hausnarketa prozesua" dokumentua honen emaitza da, eta hurrengo txostenen prestaketa gidatuko du.

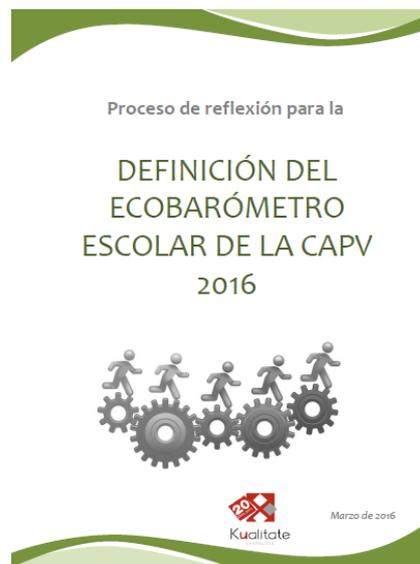
Ecobarómetro Escolar

El Ecobarómetro Escolar es una evaluación periódica sobre la interacción escuela-sostenibilidad, realizada mediante indicadores de calidad en la Comunidad Autónoma del País Vasco.

Trata de obtener datos respecto a tres objetivos que corresponden a:

- 1) Sistema Educativo
- 2) Comunidad Educativa
- 3) Competencias del alumnado.

Durante este curso, hemos realizado, en colaboración con el **ISEI-IVEI**, y con la ayuda de **Kualitate lantaldea**, un proceso de reflexión sobre la definición del Ecobarómetro Escolar. El documento "Proceso de reflexión para la definición del Ecobarómetro Escolar de la CAPV" es producto de este trabajo, y guiará la elaboración de futuros informes.

1.2.2 Arrano arrantzalea

Eusko Jaurlaritzaren Ingurumen eta Lurralde Politika Sailak antolatutako ingurumen-hezkuntzako programa, Bizkaiko Foru Aldundiaren lankidetzara ere izan du.

Ardatza arrano arrantzalearen migrazioak behatzea da, baliabide didaktiko gisa.

Aranzadiko Urdaibai Bird Centeren ekimena da eta Plaiaundiko Parke Ekologikoko Txingudi Ekoetxearekin batera egiten da.

Aurten egitamuaren bigarren ikasturtea izan da eta partaidetza handitu da. 20 ikastetxe Bird Center bisitatu dute eta 7 ikastetxe Txingudiko padurak. Osora: 1.724 ikasle eta 84 irakasle.

Gainera, Urdaibain 6 hitzaldi antolatu dituzte, 500 partaidekin.

<http://www.birdcenter.org/eu/hezkuntza>

Águila pescadora

Programa de educación ambiental promovido por el Departamento de Medio Ambiente y Política Territorial del Gobierno Vasco y que cuenta con la colaboración de la Diputación Foral de Bizkaia.

Tiene como foco la observación del águila pescadora y sus migraciones como un recurso didáctico.

Se lleva a cabo por iniciativa el Bird Center de Urdaibai de Aranzadi con la colaboración del Centro de interpretación Txingudi Ekoetxea.

Este curso ha sido el segundo y la participación ha aumentado. 20 centros han visitado el Bird Center y 7 centros han tomado parte en las marismas de Txingudi. Total: 1.724 escolares y 84 docentes.

También se han realizado 6 conferencias en Urdaibai en las que han participado más de 500 personas
<http://www.birdcenter.org/es/educacion>

Memoria

Testuingurua:

- Arrano arrantzalearen ikerketa eta jarraipena. Arrano arrantzaleak Europa iparraldetik (Britainia handia, Suedia, Norvegia...) Afrika azpisahehareraino migrazioa egiten du (Mauritania, Senegal, Gambia, ...) eta Urdaibai eta Txinguditik igarotzen dira. Gainera, Urdaibai Biosfera Erreserban espezie hau berreskuratzeko proiektu bat garatzen ari da, espezie honak Euskal Herrian kumatzera bultzatzea duela helburu.

- Euskal Herria ohitu daitezen Eskozietatik lekuz aldatutako aieen satelite bidezko jarraipenaren bitartez, arranoak zeharkatzen dituzten lurraldeetako eskolak, esperientziak, kulturak eta hezkuntzak elkarrekin lotzea ahalbidetzen da.

Helburuak:

- Arrano arrantzalea eta bere migrazioak, baliabide didaktiko bezala erabiltzea hala nola, tresna pedagogiko gisa erabiltzea, zeinak eskola kurrikuluaren baitan dauden gai desberdinen lanetan lagungarri izango den (geografia, ekologia, matematikak, etab).

- Arrano arrantzalearen ikerketa eta jarraipena bultzatzea.

- Hezeguniek eta arrano arrantzalearen kontserbazioaren aldeko ikasle partaidetza bultzatzea.

- Hezkuntzari egokitzeko teknologia berrien ikaskuntza bultzatzea.

Hartzaileak:

- Euskal Herriko ikastetxe guztiak, LH-ko 3.mailatik hasi eta DBH-ko 4. mailataraino.

- Hezkuntza programa honetan parte hartzeko, beharrezkoa da aurreriaz izena ematea, aurreikusitako bisita kopurua mugatuta baitago.

- Izena emateko epea miatzaren 29an bukatuko da. Lekuak, izena eman ahala betetzen joango dira.

2 Irakasleen prestakuntza

Formación del profesorado

2.1. Ikastaroak

Cursos

Ingurumen hezkuntzako ikastaroak etapa guztietako irakasleei zuzendurik daude, hiru motakoak izanik:

- **GARATU programako ikastaroak**, Ingurumen-hezkuntzaren ikuspuntu berrien xedeak irakasleei adierazteko.
- **Eskualdeko ikastaroak**, eskualde bakoitzean sumatzen diren irakasleen beharrei erantzuteko.
- **Ikastetxeetako ikastaroak**, klaustroei edo irakasle talde zabalei zuzendurikoak, ingurumen-hezkuntzako proiektuak praktikan ipintzeko.

Los cursos de formación están dirigidos al profesorado de todas las etapas educativas y son de tres tipos:

- **Cursos del programa GARATU**, cuyo objetivo es facilitar al profesorado el marco innovador necesario para incluir la perspectiva ambiental en su práctica docente.
- **Cursos Zonales**, destinados a cubrir necesidades detectadas en cada una de las provincias o en entornos concretos.
- **Cursos en Centros**, destinados al profesorado de un mismo centro para poner en práctica proyectos concretos de educación ambiental.

PREST-GARA programako ikastaroak

Cursos del programa PREST-GARA

Eskola Agenda 21 **- Bizkaia**

50 orduko ikastaro honek koordinatzaile izango diren pertsonak egiten dute. Ikastaroak bi zati ditu, bata teorikoa, 30 orduko eta bestea praktikoa.

Fase teorikoan Eskola Agenda 21eko fase metodologikoak ezagutu (motibazioa, diagnosia, ekintza-plana, jarduerak eta Ebaluazioa) eta praktikan ipintzeko bideak eskaini dira.

Gero hileroko koordinazio bileretan herri-ingurumenaren datu eta ezaugarriak curriculumean txertatzeko eta ikasleen partaidetza, pertsonal, zientifiko eta giza konpetentziak garatzeko teknikak eta bideak aurkitzeko iradokizunak eta materialak landu dira.

- Gipuzkoa

Ikastaro hau eta aurrekoa antzekoak dira, baina ikastaro honen iraupena 20 ordukoa da.

Helburua: talde sustatzaileen irakasleei prestakuntza ematea, herri-ingurumenaren datu eta ezaugarriak curriculumean txertatzeko eta EA21 proiektua burutzeko irakasleen konpetentziak garatzea.

Agenda 21 Escolar **- Bizkaia**

Este curso que realizan las personas que van a ser coordinadoras de A21E consta de 50 horas.

Tiene dos partes; una teórica, (30 horas en horario lectivo) y otra práctica de 20 horas.

En la fase teórica se trata de conocer las fases metodológicas (motivación, diagnóstico, plan de acción, desarrollo y evaluación) y los recursos didácticos de la Agenda 21 Escolar.

En las sesiones de coordinación mensuales se dan pautas para explorar formas de integrar los contenidos locales en el currículo y desarrollar las competencias participativas, personales, científicas y sociales del alumnado y de la comunidad educativa.

- Gipuzkoa

Este curso es similar al anterior pero su duración es de 20 horas.

Su objetivo es proporcionar formación a personas del grupo de coordinación para integrar los contenidos locales en el currículo y desarrollar las competencias del profesorado para la dinamización y puesta en marcha de las A21E.

- **On-line Ikastaroak**

Ikastaro hauek Interneten bidez egitekoak dira. Helburua ingurumen gai bat aztertzea, curriculumean txertatzea eta EA21 proiektua burutzeko irakasleen konpetentziak garatzea da.

Cursos realizados mediante Internet, cuyo objetivo es analizar un tema, integrarlo en el currículo y desarrollar las competencias del profesorado para la dinamización y puesta en marcha de las A21E.

PREST_GARA PROGRAMA ON-LINE	ORDU	IKASLE
B 57 Eskola Agenda 21eko koordinazioa	30	27
B 58 Eskolako Agenda 21. Sarrera ikastaroa	30	20
B 50 Alfabetatze ekologikoa 1	30	12
B 51 Alfabetatze ekologikoa 2	30	18
B 53 Bio eta geodibertsitatea Eskolako Agenda 21en	30	10
B 56 Energia eta Eskolako Agenda 21	30	21
B 55 Coordinación de Agenda 21 Escolar	50	2
8 ikastaro/ 8 cursos	230	110

Ikastaroak Lurraldeka
Cursos presenciales por territorios

ARABA

ESKUALDEKO PROGRAMA PROGRAMA ZONAL http://ingurugela-a.berritzeguneak.net/eu/actividades_buscar.php	ORDU	IKASLE
Agenda 21 Escolar Baratze ekologikoaren erabilpen didaktikoa	10 10	3 18
PRESTAKUNTZA IKASTETXEETAN FORMACIÓN EN CENTROS: Eskola Baratze ekologikoa	ORDU	IKASLE
Ekialdea BHI, Gazteiz Egibide HLBHIP, Gazteiz	10 10	30 9

BIZKAIA

PROGRAMA PREST-GARA (AURREZ AURREKOA)	ORDU	IKASLE
B 19 Eskola Agenda 21eko koordinazioa	50	32
ESKUALDEKO PROGRAMA / PROGRAMA ZONAL http://ingurugela-b.berritzeguneak.net/eu/actividades_buscar.php	ORDU	IKASLE
Meteorologiaren eragina izaki bizidunetan	30	14
Ortuaren eskolaratzea	10	42
PRESTAKUNTZA IKASTETXEETAN / FORMACIÓN EN CENTROS	ORDU	IKASLE
Ikastetxeko jasangarritasunerantz	10	13

GIPUZKOA

PROGRAMA PREST-GARA (AURREZ AURREKOA)	ORDU	IKASLE
B20 Eskolako Agenda 21 koordinatzaileen sarrera ikastaroa	20	18
ESKUALDEKO PROGRAMA PROGRAMA ZONAL http://ingurugela-g.berritzeguneak.net/eu/actividades_buscar.php	ORDU	IKASLE

*Taula hauetan gutxienez 6 ordu dituzten ekintzak agertzen dira.

*En estas tablas aparecen actividades de al menos 6 horas.

- **Formazio ekintzak guztira**
Total de actividades de formación

	Jarduera kopurua Nº de actividades	Ordu kopurua Nº de horas	Partaide kopurua Nº de participantes
PREST_GARA			
ARABA	-----	-----	-----
BIZKAIA	1	50	32
GIPUZKOA	1	20	18
OSOA	2	70	50
ON-LINE			
PREST_GARA	8	230	110
OSORA	8	230	110
ESKUALDEKO PRESTAKUNTZA			
ARABA	3	24	22
BIZKAIA	11	54	213
GIPUZKOA	22	42,5	349
OSORA	36	120,5	584
IKASTETXEKO PRESTAKUNTZA			
ARABA	9	35	182
BIZKAIA	23	50,5	342
GIPUZKOA	11	21	222
OSORA	43	106,5	746

2015-2016 IKASTARROAK			
	KOPURU ACTIVIDADES	ORDU HORAS	PARTAIDEAK PARTICIPANTES
ARABA	12	59	204
BIZKAIA	35	154,5	587
GIPUZKOA	34	83,5	589
On-line	8	230	110
OSORA TOTAL	89	527	1490

2.2. Jasangarritasunerako Hezkuntzarako Euskadiko IV. Jardunaldiak "Hezkuntza eta jasangarritasuna etorkizunera begira"

IV Jornadas de Educación hacia la Sostenibilidad de Euskadi "Educación y sostenibilidad hacia el futuro"

Primerako agertokia izan dira orain arte egindakoa baloratzeko, indarguneei eta ahuleziei buruzko gogoeta egiteko, aurrera egiteko bideak bilatzeko, Euskadiko Jasangarritasunerako Hezkuntzako etorkizuneko estrategia aurkeztu eta eztabaidatzeko, esperientziak trukatzeko eta etorkizuneko konpromisoak proposatu eta hartzeko.

Jasangarritasunerako trantsizio-prozesuetan eta, bereziki, jasangarritasunerako hezkuntzan interesa duten pertsona, elkarte, enpresa eta erakunde orok parte hartu ahal izan du jardunaldietan.

Plangintza estrategikoan, irakaskuntzan eta prestakuntzan, aholkularitzan eta gaikuntzan, erakundeen eta enpresen gizarte-erantzukizunean, gizarte-mugimendu ekologistetan, garapen-mugimenduetan, generoari, baterako hezkuntzari eta berdintasunari buruzkoetan, bake- eta bizikidetzakontuetan eta abarretan ibiltzen diren 140 pertsonen parte hartu dute.

<http://www.euskadi.eus/dokumentazioa/2016/amaierak-jasangarritasunerako-hezkuntzarako-euskadiko-iv-jardunaldiak-hezkuntza-eta-jasangarritasuna-etorkizunera-begira/web01-s2ing/eu/>

Han sido un escenario magnífico para valorar lo realizado hasta la fecha, reflexionar sobre sus fortalezas y debilidades, vislumbrar los caminos de avance, presentar y discutir la futura Estrategia de Educación para la Sostenibilidad de Euskadi, intercambiar experiencias y proponer y adquirir compromisos de futuro.

Las Jornadas estuvieron dirigidas a todas las personas, asociaciones, empresas e instituciones interesadas y relacionadas, en general, con los procesos de transición hacia la sostenibilidad y, en particular, con la educación para la sostenibilidad.

140 personas dedicadas a la planificación estratégica, a la docencia y formación, a la asesoría y capacitación, a la responsabilidad social institucional y empresarial, a los movimientos sociales ecologistas, de desarrollo, de género, coeducación e igualdad, de paz y convivencia... tuvieron su protagonismo en el amplio espectro de estas Jornadas.

<http://www.euskadi.eus/documentacion/conclusiones-iv-jornadas-de-educacion-hacia-la-sostenibilidad-de-euskadi-educacion-y-sostenibilidad-hacia-el-futuro/web01-s2ing/es/>

3 Sentsibilizazioa

Sensibilización

Ingurumenaren egoeraren arazoak ezagutzea, kontzientzia hartzea eta ardura suspertzea dira sentsibilizaziorako programaren helburuak.

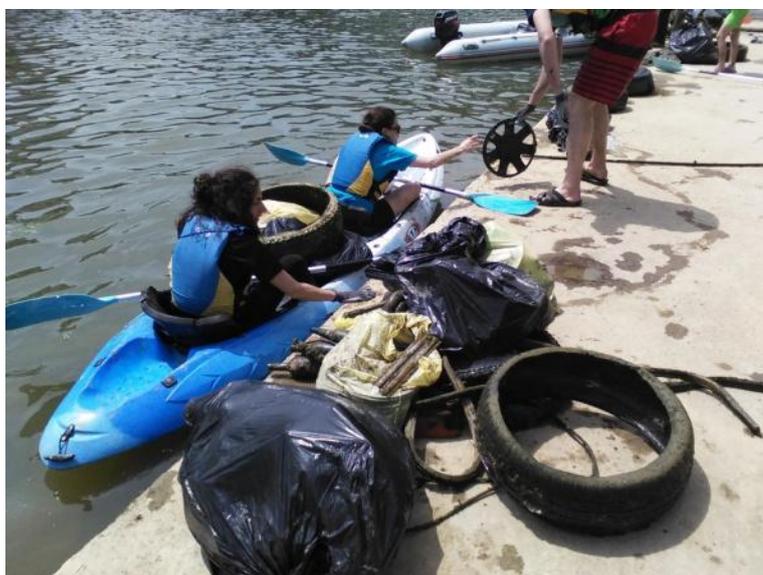
Conocer los problemas ambientales, tomar conciencia y despertar la preocupación y cuidado sobre el medio son los objetivos de los programas de sensibilización.

3.1. Aztertu Programa

Programa Aztertu

3.2. Ingurumen-zentroak

Centros ambientales

3.1. Aztertu Programa Programa Aztertu

Aztertu, ikastetxeei eta hiritar guztiei zuzendutako programan gure itsasertzaren (**Azterkosta**) eta ibaien (**Ibaialde**) ingurumen-egoerari buruzko sentsibilizazio-kanpainak biltzen dira.

El programa Aztertu, dirigido a centros escolares y a la ciudadanía recoge dos campañas de sensibilización sobre el estado medioambiental de nuestra costa (**Azterkosta**) y nuestros ríos (**Ibaialde**).

INGURUGELAk Ingurumen Prestakuntza Zerbitzuarekin batera kanpainetarako materialen diseinua eta egitea koordinatu du.

INGURUGELA junto con el Servicio de Formación Ambiental ha coordinado el diseño y la elaboración de los materiales de las campañas.

Kanpaina bakoitzean ingurunearen egoera aztertzekeo ibilbideak egin ziren. Behaketa bi zailtasun mailatan burutu da: oinarritzkoa eta zientifikoa.

En cada una de las campañas se ha realizado salidas para observar la situación del entorno. Se ha trabajado con dos niveles de dificultad: básico y científico.

Kanpainak erakusketa ibiltariekin, ikastetxeetan egiten diren bi txotxongiloen ekitaldiekin eta lehiaketekin osatu dira.

Las campañas se han complementado con exposiciones itinerantes, con dos obras de guiñol en los centros escolares y con sendos concursos.

Otsailean iazko marrazki, ipuin eta argazki lehiaketan parte hartu zutenei sari banaketa egin zitzaizen Donostiako Aquariumean, 2014.ko otsailaren 7an.

En febrero se han entregado, los premios del concurso de pintura, cuentos y fotografía de la edición anterior en un acto celebrado en el Aquarium de San Sebastián el 7 de febrero del 2014

Gainera, hirugarren "**Ekinaren Eguna**" ospatu da, egun berezi bat ingurumenaren aldeko ekintzak burutzeko.

Además, se ha celebrado el tercer "Ekinaren Eguna", un día para realizar acciones a favor del medio ambiente.

- Azterkosta 2015**

Azterkosta 2015 kanpaina urrian eta azaroan burutu zen. 115 taldek itsasertzaren erabilpenak, itsasertzeko uraren kalitatea, isurketa kutsatzaileen iturriak eta metatzen diren hondakinak aztertu dituzte.

Azterkosta 2015ean 3.123 parte-hartzaileek 203 laginketa egin dituzte Euskal Kostaldeko 85 puntu desberdin aztertuz.

Kanpainaren ezaugarriak hobeto ezagutzeko, taldeko arduradunekin bi irteera gidatuak egin ziren, urriaren 2 eta 3 Itsaslur bidea-Muskizen.

La campaña Azterkosta 2015 se realizó en octubre y noviembre; en ella 115 grupos analizaron los usos y la calidad del agua, los vertidos y los residuos que contaminan la costa.

3.123 personas han llevado a cabo 203 muestreos, analizado 85 puntos diferentes de la costa vasca durante la campaña.

También se realizaron dos salidas guiadas con responsables de los grupos para conocer mejor las características de la campaña.

Este año, las salidas tuvieron lugar los días 2 y 3 de octubre en el Itsaslur bidea-Muskiz.

- Azterkosta Txiki**

Azterkosta Txikin 14 maleta daude eta 32 eskari jaso dira, 28 ikastetxeei prestatu dizkie mailetak, bi txandetan.

- “Itsas minez” txotxongiloa**

Txotxongiloen ekitaldi hau Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako 35 ikastetxeetan antzeztu da. Ikastetxeen balorazioa oso altua da, 59 eskari jaso dira ekitaldi hau egiteko.

- Azterkosta Erakusketa**

Erakusketa berriak, edukiera eta formatu berriarekin, martxan zengoen kopia baten ordeztu jarri da martxan.

- Azterkosta Txiki**

Para los 14 maletines de Azterkosta Txiki se recibieron 32 solicitudes, se ha prestado a 28 centros (dos turnos)

- Guiñol “ Itsas minez”**

Esta obra de guiñol se ha representado con subvención en 35 centros educativos de Educación Infantil y Primaria. Los centros valoran muy positivamente esta actividad, se han recibido 59 solicitudes para esta representación

- Exposición de Azterkosta**

Una nueva exposición de azterkosta, con nuevo formato y contenido, ha susstituto a una de las copias anteriores.

AZTERKOSTA 2015	Pertsona kopurua Número de personas
Datuen bilketa / Recogida de datos	3.3123
Azterkosta Txiki (Haur H.) / E. Infantil	2.224
“Itsas minez” Txotxongilo emanaldiak/Títeres	3.868
Lehiaketa / Concurso	1.389
Arduradunen ibilbidea/Itinerario de responsables	31
OSORA/TOTAL	10.635

- **Ibaialde 2016**

Ibaialde 2016 kanpaina otsailatik ekainara burutu zen. 160 taldek (hasierako partehartzaileak) ibaien ingurumen-egoera aztertzeko eta giza-jardueren ondorioak identifikatzeko.

Urtero bezala, irakasleei beharrezko materialak eta orientabideak eman zaizkie, ibai-ekosistemen ikasketak bere gela-jardueretan integratzeko.

Beste aldetik, taldeko arduradunekin bi irteera gidatu egin ziren kanpainaren ezaugarriak hobeto ezagutzeko, Ibilbideak: martxoaren 4an eta 5ean Azpeitiako Ingurugiro etxean. 32 pertsonak parte hartu zuten

La campaña ibaialde 2016 se ha realizado entre febrero y junio. En ella 160 (participantes iniciales) grupos han analizado la situación ambiental de nuestros ríos, identificando las consecuencias de la acción humana.

Como todos los años al profesorado se le han facilitado materiales y orientaciones didácticas para trabajar los ecosistemas fluviales.

También, se han realizado dos salidas guiadas con responsables de los grupos para conocer mejor las características de la campaña: Itinerarios: los días 4 y 5 en el Museo Ingurugiro etxea en Azpeitia. Participaron 32 personas.

- **Ibaialde Txiki**

Dauden 16 maletetarako, 34 eskari jaso dira, bi txandetan mailegatu direnak.

- **Ibaialde Txiki**

Para los 16 maletines se recibieron 34 solicitudes, prestandolos en dos turnos.

- **Erreka Mari txotxongiloa**

txotxongiloen ekitaldi hau Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako 35 ikastetxeetan antzestu da, baina 61 eskari egon dira.

- **Guiñol Erreka Mari**

Esta obra de guiñol se ha representado con subvención en 35 centros educativos de Educación Infantil y Primaria, aunque se han recibido 61 peticiones.

- **Ibaialde Erakusketa**

Gure ibaien egoera, adierazten duten erakusketa ibiltariak astebeteko maileguan eskaini zitzaizen ikastetxeei eta kulturetxeei.

- **Exposición de Ibaialde**

Las exposiciones itinerantes que muestran el estado de nuestros ríos, han estado en centros educativos y culturales, en régimen de préstamo semanal.

IBAIALDE 2014	Pertsona kopurua Número de personas
Datuen bilketa / Recogida de datos	5.299 (izena emon)
Haur Hezkuntza / Educación infantil	3.697
Erreka Mari antzerkia/ Teatro	3.290
Lehiaketa / Concurso	–
Arduradunen ibilbidea / Itinerario de responsables	14
OSORA/ TOTAL	–

AZTERTU lehiaketa: marrazki eta argazkiak

Concurso AZTERTU: pintura y fotografía

AZTERTU SARIAK, 16 saridun

16 personas premiadas en AZTERTU SARIAK

URA agentziako zuzendari nagusia, Iñigo Ansola, otsailaren 20an Aztertu 2015 sariak banatu zituen Donostiako Aquariuman (Ingurumen eta Lurralde Politikako Sailburua, Ana Oregi, ezin izan zuen joan azken momentuan). Ekitaldian Jose Igancio Espel; Donostiako Aquariumeko presidentea eta Esther Irigarai; Aquariumeko zuzendaria izan ziren, 150 pertsonarekin batera: ikasle, irakasle eta familiak.

El Director de Ura, Iñigo Ansola, entregó el pasado 20 de febrero los premios Aztertu 2015 en el Aquarium de Donostia (la Consejera de Medio Ambiente y Política territorial del Gobierno Vasco, Ana Oregi, no pudo acudir en el último momento). En el acto, que contó además con la presencia del presidente y la directora del Aquarium, Jose Ignacio Espel y Esther Irigarai, estuvo acompañado por cerca de 150 personas entre estudiantes, profesorado y familias.

Ekitaldi honetan, Azterkosta eta Ibaialde lehiaketen kategoría desberdinetako, argazki eta marrazki modalitate barruan, 14 irabazleei eman zitzaien saria. Bestalde 2 taldek aipamen berezia jaso zuten, batek hainbat urte parte hartzeagatik kanpainetan, eta besteak IV. Ekinaren Astea irabazteagatik.

Durante este acto, se entregaron los premios a las 14 personas ganadoras de las distintas categorías de los concursos de fotografía y dibujo de las campañas de azterkosta e ibaialde. Además, 2 centros recibieron un galardón especial, uno por su larga participación en las campañas y otro como ganador en el IV. Ekinaren astea.

- **Azterkosta Txiki, Ibaialde Txiki**

Badago materiale aproposa Haur Hezkuntza eta Lehen Hezkuntzako 1. Ziklorako egokituta, 2010an guztiz berriztatu zena.

Azterkosta Txiki, zein Ibaialde Txiki materialek badute bi atal; bat irakaslearentzako (ekintza fitxak, marrazkiak, abestiak, kareta eta ipuina) eta bestetik maletina, ikasleek egiteko puzzle eta zenbait pieza dituena.

Materiala euskaraz zein gazteleraz dago eskuragarri, maileguan; 2-3 hilabeteko epea pasatu ondoren jaso egiten da berriro hurrengo kanpainetan erabili ahal izateko, mailegu denbora horretan ikastetxeko nahi duten beste ikasgeletan erabili daitekeelarik

Era honetan kanpaina bakoitzeko maletinak bi txandetan mailegatu dira, eskatu duten ikastetxeetan.

Existe un material específico para el alumnado de Educación Infantil y Primer Ciclo de E. Primaria, que fue completamente renovado en la campaña 2010.

Tanto el material **Azterkosta Txiki** de como el de **Ibaialde Txiki** tiene dos partes: una para el profesorado (con fichas de actividades, dibujos, canciones, caretas y un cuento) y un maletín con un puzzle y distintas piezas para ser montado por el alumnado.

El material se suministra en euskera o castellano, y se cede durante 2 o 3 meses, tras lo cual es recogido para ser empleado en futuras campañas.

Durante el periodo de cesión, lo pueden utilizar tantas aulas del mismo centro como deseen.

De esta manera, los maletines de cada campaña han sido cedidos en dos periodos diferentes a los centros que lo han solicitado.

- **V. Ekinaren Eguna**

Ekinaren Eguna maiatzaren 21ean ospatu zen Erandioko Asua ibaian, Biodibertsitatearen mundu egunean, hain zuzen ere.

30 boluntarioekin osaturiko taldeak, korronteez eta mareek Asua eta Nerbioi-Ibaizabal ibaien elkargunean pilatutako hondakinak garbitu zituzten, kanoak erabiliz.

Ekinaren egunean, ur emari eta itsasaldiek ibaiaren ibilguan pilatutako hondakinak bilduz, ingurumenaren aldeko jokaera bultzatu zen. Boluntarioak, tresna egokiak erabiliz, kanoetatik taldeka lanean aritu ziren.

El sábado 21 de mayo, coincidiendo con el día mundial de la Biodiversidad, se desarrolló en el cauce del río Asua en Erandio.

Un grupo de unas 30 personas voluntarias se citó, en la confluencia de las rías de Asua y Nerbioi-Ibaizabal para hacer una limpieza con canoas de residuos acumulados por corrientes y mareas en ese entorno.

El **Ekinaren Eguna** llevó a cabo una actuación concreta en favor del medio ambiente limpiando el cauce de los residuos acumulados con la bajada del agua y las mareas. Las personas voluntarias se distribuyeron, con el material adecuado, en grupos para actuar desde el propio cauce con canoas.

3.2. Ingurumen-zentruak Centros ambientales

Ingurumen, Lurralde Plangintza, Nekazaritza eta Arrantza Sailaren helburu nagusietako bat herritarren ingurumen-sentsibilizazioa da, eta honetarako Sailak natura eta historia ondarea ezagutzeko eta zaintzeko hurrengo ekipamenduak zabaldu ditu:

Uno de los principales objetivos del Departamento de Medio Ambiente, Planificación Territorial, Agricultura y Pesca es la sensibilización ambiental de la ciudadanía, por eso para que el patrimonio natural y cultural se conozca y se proteja se han creado los siguientes equipamientos:

- **Azpeitiko Ingurugiro Etxea**
- **Peñas Negras-ko Interpretazio Zentroa (Ortuella)**
- **Plaiiaundiko Parke Ekologikoa (Irun)**
- **Madariaga Dorretxea (Busturia)**
- **Ingurugiro Etxea de Azpeitia**
- **Centro de Interpretación de Peñas Negras (Ortuella)**
- **Parque ecológico de Plaiiaundi (Irun)**
- **Torre Madariaga (Busturia)**

Ekipamendu horietan pertsonala eta erakusketak daude ikastetxeekin ibilbide gidatuak egiteko.

Estos equipamientos cuentan con personal y exposiciones para realizar itinerarios guiados con los centros escolares.

Ekipamendu hauetan dauden langileekin elkarlana mantendu da, batez ere erakusketa eta materialen diseinu eta erabileran eta ibilbide berrien prestakuntzan.

Se ha colaborado con las personas de estos equipamientos en el diseño y utilización de las exposiciones y en la elaboración de nuevos materiales e itinerarios.

Bizkaiko ekipamenduetaz arduratzen den enpresarekin eta IHOBEko arduradunekin berrikuntza prozesu bat zabaldu da.

Se ha iniciado un proceso de innovación sobre la metodología en los centros de interpretación IHOBE y con la empresa responsable de los equipamientos de Bizkaia.

4 BALIABIDEAK RECURSOS

4.1 Baliabide didaktikoak Recursos didácticos

IHITZA Aldizkaria

Ihitz aldizkari digitala bihurtu da, hiru hizkuntzatan: euskaraz, gaztelaniaz eta ingeleraz.

Ikasturte honetan 3 ale berri prestatu ditugu:

- Ihitza 46. Teknologia
- Ihitza 47. Energia
- Ihitza 48. Jasangarritasunerako Hezkuntza.

Dena dela, Ingurugelarekin zerikusirik gabeko kausengatik ez dira agertzen web gunean.

Revista IHITZA

Ihitz ha pasado a ser una revista digital disponible en tres idiomas: euskara, castellano e inglés.

Durante este curso se han elaborado 3 nuevos números:

- Ihitza 46. Tecnología
- Ihitza 47. Energía
- Ihitza 48. Educación para la sostenibilidad.

Sin embargo, debido a causas ajenas a Ingurugela, no están disponibles en la web.

- <http://www.ingurumena.ejgv.euskadi.eus/r49-ihitza/eu/>
- <http://www.ingurumena.ejgv.euskadi.eus/r49-ihitza/es/>
- <http://www.ingurumena.ejgv.euskadi.eus/r49-ihitza/en/>

The screenshot shows the website for 'Ingurumen eta Lurralde Politika Saila' (Department of Environment and Territorial Policy) of the Basque Government. The main navigation bar includes 'Ingurumena', 'Lurralde Politika', 'Ingurugela', 'Ingurumenaren inguruko', 'Ingurumenaren inguruko', 'Ingurumenaren inguruko', and 'Ingurumenaren inguruko'. The page features a header with 'IHITZA' and 'Ingurugela' logos, a featured article 'Artea eta Iraunkortasuna' (Art and Sustainability) with an image of a person flying over a landscape, and a section titled 'Aldizkari guztiak' (All issues) listing various issues from 2015 to 2024. The list includes titles like 'Artea eta iraunkortasuna', 'Natura, ongizatearen onarria', 'Denbora hezkuntzan', 'Itsasoa', 'Geodibertsitatea', 'Eskola barata', 'Kreatibitatea', 'Erosketa bidea', 'Ibaiek eta errekek', 'Aztarna Ekologikoa', 'Basoak', 'Biomimesis, natura eredutzat', 'Bidezko Merkataritza', 'Miturteko 8 Helburuak', 'Buzitako eta botzarako tokiak', 'Eskolako Agenda 21: etorkizuneko herriar konprometituen', 'Elkarbizitza guztiok daukagu hitza', 'Hezegunak: Ipi iturr', 'Komunikazio: Elkar uertzeko gizona', 'Jantokia: hezitzailea eta osasungarria', 'Interes ekonomikoen errealitatea', 'al colegio sin humo', 'Jolastokia, jolaserako bakarrik ez', and 'Publizitatea'.

4.2 Dokumentazio guneak Centros de documentación

Ingurugela bakoitzean dokumentazio-zentro bana dago ingurumenari lotutako gaiei buruzko dokumentazio bibliografikoaz, informatikoz eta ikus-entzunezko osaturikoa. Irakasle eta bestelako erabiltzaileek eskuragarri dute hori mailegu zerbitzuaren bidez.

En cada Ingurugela contamos con bibliotecas con fondos documentales bibliográficos, informáticos y audiovisuales sobre temas de educación ambiental. Todos los materiales se ponen a disposición del profesorado y otro tipo de usuarios a través de un servicio de préstamo.

Katalogoa 16.915 erregistroz osaturik dago, alean banaketa ondorengo delarik:

El catálogo consta de 16.915 registros, siendo el reparto de ejemplares el siguiente:

Bilbo	Gasteiz	Donostia	Legazpi	Urdaibai
10.391	5.458	4.851	3.668	3.076

<http://www.bibliotekak.euskadi.net/cgi-bin/abnet16/abnetclop/O16934/ID7353796a?ACC=101>

Katalogoa BIBLIOTEKAK sarean dago. Sarean Jaurlaritzaren 14 departamentu eta bestelako erakundeetako 28 liburutegi daude.

El catálogo está en la red BIBLIOTEKAK, formada por 28 bibliotecas de 14 departamentos y otros organismos del Gobierno Vasco.

Honi esker baliabideak hobeto kudeatzen dira, katalogazio amankomuna eta liburutegiarteko mailegua errezten delako. Erabiltzaileek interesatzen zaien katalogoa *on-line* kontsulta dezakete.

Esto permite optimizar recursos ya que la catalogación es cooperativa y se facilita el préstamo interbibliotecario. Los usuarios pueden consultar *on-line* el catálogo de su interés.

Sare honen funtzionamendua hobetzeko proiektu bat abian jarria da.

Está en proceso de ejecución un proyecto para optimizar el funcionamiento de esta red.

Estatuko beste dokumentazio-zentroen arduradunekin batera jarraitu da lanean RECIDA sarean, erabiltzaileei ematen zaien zerbitzua hobetzea xedea izanik.

Se ha seguido trabajando en la red estatal RECIDA, con otros responsables de centros de documentación ambiental para mejorar el servicio a los usuarios.

Aurten ere, Valsainen (Segovia) maiatzaren 18tik 20ra egin den XV. mintegian parte hartu dugu eta erleen gainbeherari buruzko bideo bat euskaratzeko prozesuaren esperientzia aurkeztu genuen.

Este año también, hemos participado en el XV Seminario celebrado en el CENEAM del 18 al 20 de mayo en Valsain (Segovia), presentando una experiencia de doblaje al euskera de un vídeo sobre el declive de las abejas.

5 Partaidetza eta koordinazioa

Participación y coordinación

5.1 Barne Koordinazioa

Coordinación interna

Ikastegi bakoitzean egiten diren lanez gain, beste jarduera batzuetarako lurraldeen arteko koordinazioa bermatu behar da.

Además de los diversos trabajos que se realizan en cada territorio, algunas actividades requieren una coordinación entre distintos territorios.

Ingurumen eta Hezkuntza arduradunak, eta INGURUGELETAKO zuzendarien arteko bilerak hilerokoak dira.

La coordinación interna entre directores/as del INGURUGELA y responsables de Educación y Medio Ambiente del Gobierno Vasco es mensual.

Horietan, formakuntza eta autoformakuntza prozesuak hitzartu dira, Jasangarritasuneko Hezkuntzako Topaketak prestatu dira eta Hezkuntza Sailak 2016-17eko urte hasieran ikastetxeei bidaliko dien zirkularretan jasangarritasuna barneratzeko proposamenak egin dira.

En ellas se han acordado los procesos de formación y autoformación, se han preparado los Encuentros de Educación para la Sostenibilidad y se han elaborado propuestas para integrar la sostenibilidad en las Resoluciones del Departamento de Educación para el principio de curso 2016-17.

Hezkuntza administrazioarekiko koordinazioak, INGURUGELAREN lan lerroak aurkezteko erabili dira.

La coordinación con la administración educativa ha servido para presentar las líneas de trabajo del INGURUGELA.

Ingurugelako aholkulari guztien bilerak hiru hilero egiten dira.

Las reuniones del equipo completo de personas del Ingurugela son trimestrales.

Lan talde ezberdinak antolatu ditugu:

Se han establecido diversos grupos de trabajo:

- Eskola Jasangarriak
- Prestakuntza plana
- Ekobarometroa
- IHITZA aldizkaria
- Aztertu programa
- Jasangarritasun irizpideak
- Eskola baratzeak

- Escuelas sostenibles
- Plan de formación
- Ecobarometro
- Revista IHITZA
- Programa Aztertu
- Criterios de Sostenibilidad
- Huertos escolares

5.2 Euskal Autonomia Erkidegoko Ingurumenari buruzko eztabaida- guneetan partehartzea

Participación en Foros medioambientales de la Comunidad Autónoma del País Vasco

Eusko Jaurlaritza: Trafiko zuzendaritza, Osaun Saila

Aurreko ikasturteetan hasitako koordinazioarekin jarraituz, Trafiko Zuzendaritzako eusko jaurlaritzako teknikariek bilerak izaten jarraitu dugu, gainera, eskola bidean osasuna eta segurtasuna aldi berean bultzatzeko, Osasun Sailak ere parte hartu izan du.

Gobierno Vasco: Dirección de Tráfico, Departamento de Salud

Se ha continuado manteniendo reuniones con personal técnico del gobierno Vasco de la **Dirección de Tráfico** para continuar la coordinación iniciada en cursos anteriores, además se ha sumado el Departamento de Salud para impulsar de forma conjunta la salud y la seguridad en el camino escolar.

Bizkaiko Foru Aldundia

Ekintza hauek burutu dira:

- Aktibate+

Aktibatu + programa Bizkaiko Foru Aldundiko ekimena da, Bilbao Bizkaia Ur Partzuergoa, Bizkaiko Garraio Partzuergoa, Eroski Taldea Garbiker Sozietate Publikoa, Eusko Jaurlaritza eta Metro Bilbaorekin elkarlanean.

Global Action Plan-Ekintza Plan Globalean (GAP) oinarritzen da, nazioarteko programa honek pertsonen ohiturak aldatzea du helburu, baliabideak modu eraginkor baten erabili eta planetan duten eragin kaltegarria apaltzeko.

Aldi berean, familiek etxean eta ikasleek ikastetxean aktiboki parte hartzea sustatzen du.

Fase honetan, Mungialde, Txorierri, Erandio, Getxo eta Leioako 19 ikastetxek hartu dute parte.

Diputación Foral de Bizkaia

Se han realizado las siguientes acciones:

- Activate+

Es una iniciativa de la Diputación Foral de Bizkaia en colaboración con el Consorcio de Aguas Bilbao Bizkaia, el Consorcio de Transportes de Bizkaia (CTB), el Grupo Eroski, la Sociedad Pública Garbiker, el Gobierno Vasco y Metro Bilbao .

Se basa en el Global Action Plan– Programa de Acción Global (GAP), un programa internacional con el objetivo de modificar los hábitos de las personas para mejorar la eficiencia en la utilización de los recursos y disminuir su impacto negativo sobre el planeta.

Además, promueve la participación activa tanto de las familias en los hogares como del alumnado en sus centros escolares.

En esta Fase 4 han participado 19 centros educativos de Mungialde, Txorierri, Erandio, Getxo y Leioa.

- Euronet 50/50

Eraikin publikoetan energia aurreztea sustatzen duen proiektu europar bat da, energiaren erabilera eta kudeaketa egokitik abiatzen dena. Erabilitako metodologiari 50/50 deritza eta lortutako aurrezpen energetikoagatik pizgarrik ekonomikoak lortzean datza. Udalak (fakturak ordaintzen ditu) eta Lehen Hezkuntzako eskola publikoek konpromiso bat sinatzen dute, udalak, lorturiko aurrezpen ekonomikoen %50a itzultzeko konpromisoa hartuz, eta eskolak, jarduera egokiak aplikatuz eta proiektuaren buru izango direla adieraziz.

Ikasturte honetan, Urduñako eskola publiko batek eta Gernikako bik hartu dute parte.

Bilboko Udala

Bilbon EA21ean parte hartzen duten 53 zentrozen koordinazioa aurrera eramateko, Bilboko udal teknikariek bilerak izan ditugu hilero.

Aldi berean, Unescoko Katedrarekin kolaborazioa sortu da, urmael urbano baten naturalizazioaren planifikazio, diseinu eta jarraipenerako.

- Euronet 50/50 max

Es un proyecto europeo que incentiva el ahorro energético en edificios públicos a partir de la aplicación de buenas prácticas en el uso y la gestión de la energía. La metodología que se utiliza es el 50/50 que consiste en introducir incentivos económicos al ahorro energético conseguido. El ayuntamiento (que es quien paga las facturas) y las escuelas públicas de E. Primaria firman un compromiso donde el primero se compromete a devolver el 50% de los ahorros económicos conseguidos y la escuela se compromete a aplicar un conjunto de buenas prácticas y liderar el proyecto.

Este curso ha participado una escuela pública de Orduña y dos de Gernika.

Ayuntamiento de Bilbao

Se han mantenido reuniones mensuales con personal técnico del municipio para la coordinación de la participación de los 53 centros de Bilbao del proyecto A21E.

Además, se ha establecido una colaboración con la Cátedra de la Unesco para la planificación, diseño y seguimiento de la naturalización de un estanque urbano.

Kolaborazioa ISEI-IVEIrekin

Lehen Hezkuntzaren 3. eta 6. mailen Zientzia konpetentziaren Ebaluazio diagnostikorako item prestaketan Ingurugelako aholkulari batek parte hartu du.

Colaboración con ISEI-IVEI

Un asesor del Ingurugela ha participado en la elaboración de ítems para las pruebas de la evaluación de diagnóstico en la competencia científica para 3º y 6º de Educación Primaria.

UNESCO Etxea

- IRAES sareko ikastetxeak UNESCOri atxikitutako Eskola Kideen sare barruan sartzeko diagnostikoa burutu da.
- “Euskadiko ekosistemetako zerbitzuen Ebaluazioa” proiektuaren komisioan parte hartzen jarraitu da, proiektuaren hedapenerako, nazioarteko bihurtzeko eta formakuntzarako.

UNESCO Etxea

- Se ha realizado un diagnóstico para que las escuelas de la red IRAES se incorporasen a la red de Escuelas Asociadas a la UNESCO.
- Se ha continuado participando en la comisión sobre Difusión, Internacionalización y Formación del proyecto “Evaluación de los Servicios de los Ecosistemas de Euskadi”.

SESZ. Sukarrieta Hezkuntza Saiakuntzarako Zentroa

- **Formakuntza**
Prest-Gara programako “Alfabetatze ekologiko I” eta “Alfabetatze ekologiko II” ikastaroen tutoretza eramatea, eguneratutako informazio eta SESZen “Alfabetatze Ekologikoa”-ri buruzko materialak erabiliz.
- **CONFINT-ean parte-hartzea**
SESZeko ikasleagoak eskolako konferentzia burutu zuen eta horren ostean, euskal CONFINTaren bigarren zatian parte-hartu zuten.

CEEP. Centro de Experimentación Escolar de Pedernales-Sukarrieta

- **Formación**
Tutorización del curso “Alfabetatze Ekologiko I” y “Alfabetatze ekologiko II” del programa Prest-Gara, utilizando información actualizada y el material “Alfabetatze Ekologikoa” del CEEP.
- **Participación en la CONFINT**
El alumnado del CEEP realizó la conferencia escolar para después participar en la segunda parte de la CONFINT autonómica.

Donostiako Udalaren IKS (Ingurumen Kontseilu Sektoriala)	Consejo Asesor de Medio Ambiente del Ayto. de Donostia
Donostiako Klima Aldaketarako Estrategia 2050	Estrategia para el Cambio Climático de la ciudad de Donostia 2050
Mugikortasuna Jasangarria, Segurua eta Osasuntsua Donostian. Mahai Teknikoa.	Movilidad Sostenible, Segura y Saludable en Donostia (MSSS). Mesa Técnica.
Gipuzkoako Garapen Agentziak: Debabarrenako Debegesa, eta Urola Kostako UKUE.	Agencias de Desarrollo de Gipuzkoa: Debegesa de Debabarrena, y UKUE de Urola Kosta.
Goierriko Hezkuntza-Industria Foroa GOIEKIk eta Ordiziako Berritzegunearekin batera	Foro Educación-Industria del Goierri junto a GOIEKI y el Berritzegune de Ordizia.
Gipuzkoako Landa Garapen Elkarteak: Deba Garaia, Debemen, Goimen eta Tolomendi.	Asociaciones de Desarrollo Rural de Gipuzkoa: Deba Garaia, Debemen, Goimen y Tolomendi.
Baso-eskola proiektuaren batzordea	Comisión del Proyecto Baso-eskola (Bosque-Escuela)
EVE kin (Euskal herriko Energia erakundea) lankidetzaz	Colaboración con el EVE (Ente vasco de la energía)
Txingudiko Hondakin Mankomunitatearekin lankidetzaz	Colaboración Mancomunidad de Residuos de Txingudi

**San Markoko Hondakin
Mankomunitatearekin
lankidetzaz**

**Colaboración
Mancomunidad
Residuos de San
Marcos**

**Eibarko Osasun
Publikoaz
Kolaboratzen**

**Colaborando con
salud pública de Eibar**

**Buruntzaldeako hainbat
udalarekin (Andoain eta
Urnieta) elkarlana
tokietako komunitateei
EA21en irekiera
bideratzeko**

**Colaboración con
varios ayuntamientos
de Buruntzaldea
(Andoain y Urnieta)
para la apertura de la
EA21 a las
comunidades locales**

**Aranzadi Zientzia
Elkartea**

**Aranzadi Zientzia
Elkartea**

**HABEA (Ingurumen
Hezkuntzarako
Ekipamenduen
Elkartea)**

**HABEA (Asociación de
Equipamientos de
Educación Ambiental)**

**Legazpiko Tokiko
Agenda 21eko Foroa**

**Foro de la Agenda
Local 21 de Legazpi**

5.3. Ingurumen-hezkuntzako Foro ezberdinetan partehartzea

Participación en Foros de educación ambiental

- **ESenRED. Jasangarritasunerako Eskolak Sarean**
ESenRED. Escuelas hacia la Sostenibilidad en Red

Ikasturte honetan, **ESenRED**, estatu mailan dauden jasangarritasunerantz ikastetxe eta programen sare publikoen sarea, finkatu da.

2012an sortu zen, Ingurumen hezkuntza sendotzeko, CNIIE (Centro Nacional de Investigación e Innovación Educativa) -k bultzaturik. Hezkuntza, Zientzia eta Kirol Ministeritzarekin hitzarmena sinatu da ESenREDeko jarduerak bultzatzeko. Estatuko koordinazioa Ingurugelak eramaten du.

Ikasturte honetako honako jarduerak azpimarratu ditzakegu:

- Estatuko II Confint (2014 azaroan, Bertzelonan) eta Europako II Confint (2015 maiatzean, Brusela) antolatzea eta garatzea.
- Sarearen sendotze prozesuak: partehartzaileen formazioa (eTwinning, I Simposio de Docentes de ESenRED...), Confint eta kompetentzien garapenari buruzko ikerketa...
- Sare berriak ESenRED sartzeari.

Este curso ha visto la consolidación de la red **ESenRED**, la red de redes públicas de centros escolares y programas hacia la sostenibilidad.

Esta red que surge en 2012 para el impulso de la educación ambiental cuenta con el apoyo del CNIIE (Centro Nacional de Investigación e Innovación Educativa) mediante un convenio de colaboración con el Ministerio de Educación Ciencia y Deporte. La coordinación estatal se realiza desde el Ingurugela.

Durante este curso han sido actividades destacadas

- Organización y desarrollo de la II Confint Estatal (noviembre 2014, Barcelona) y II Confint Europea (mayo 2015, Bruselas).
- Las tareas de consolidación de la red: formación de participantes (eTwinning, I Simposio de docentes de ESenRED...), investigación sobre la Confint y el desarrollo competencial del alumnado...
- La incorporación de nuevas redes.

<http://confint-esp.blogspot.com.es/p/esenred.html>

- **II JORNADA DE ESCUELAS SOSTENIBLES DE LA COMUNIDAD DE MADRID**

2016ko maiatzaren 18an, Madrilgo Erkidegoko “Escuelas sostenibles” sareko prestakuntza saioan parte hartu genuen. Sareko irakasleentzako, “Las Acacias” CRIFek antolatutako saioan hitzaldia (Evidencias de aprendizaje en sostenibilidad) eta lan dinamika (Indicadores y criterios de logro) eman genituen.

El 18 de mayo de 2016, en Madrid, se ha participado en la jornada de formación para el profesorado de la red “Escuelas sostenibles” de la Comunidad de Madrid, organizada por el CRIF “Las Acacias”. En ella desarrollamos una conferencia (Evidencias de aprendizaje en sostenibilidad) y una dinámica de trabajo (Indicadores y criterios de logro).

- **XII. MINTEGIA “RESPUESTAS DESDE LA COMUNICACIÓN Y LA EDUCACIÓN AL CAMBIO CLIMÁTICO” XII SEMINARIO**

Aurreko urteetan bezala, 2015ko irailaren 30tik urriaren 2ra Valsainen (Segovian), eta CENEAMEK antolatuta, mintegi horren XII ekitaldia ospatu zen.

Hara, Ingurugelako bi aholkulari joan ziren. Lan jardunaldi horietan, batez ere hedabideen paperaz hitz egin zen klima aldaketarekiko informazioaren zabalpenean, eta baita Pariseko COP21 goibilerataz.

Aitzitik, ikastetxeetako hezkuntza esparruaz oso gutxi hitz egin zen.

Los días 30 de septiembre y 1 y 2 de octubre de 2015 celebró en Valsaín, (Segovia) este seminario organizado por el CENEAM, al que acudieron dos asesoras de Ingurugela.

Durante las jornadas de trabajo, se habló del papel de los medios de comunicación en la transferencia de la información sobre el cambio climático, así como sobre la COP21 de París.

Sin embargo, se habló muy poco sobre el ámbito escolar.

JASANGARRITASUNERAKO HEZKUNTZA ETA FORMAKUNTZA FOROA FORO: EDUCACIÓN Y FORMACIÓN PARA LA SOSTENIBILIDAD

2016ko otsailaren 19an, Alternativas Fundazioa eta Endesak "Hiri eta energiaren Foro" barruan mahai inguru bat antolatu zuten.

Mahai ingurua, Juan Manuel Eguiagaray Industria eta Energiako ministro ohiak aurkeztu zuen. Sarrera, Francisco Herasek egin zuen, CENEAMeko hezkuntza arduradunak. Ingurugelak bertan parte hartu zuen.

La Fundación Alternativas junto con Endesa organizó un debate enmarcado en el "Foro ciudad y energía" el día 19 de febrero del 2016.

El debate, en el que participó el Ingurugela, fue presentado por el exministro de Industria y Energía Juan Manuel Eguiagaray, y la introducción la hizo Francisco Heras, responsable de Educación del Centro de Educación Ambiental (CENEAM).

<http://www.fundacionalternativas.org/actividades/seminarios/foro-ciudad-y-energia-educacion-y-formacion-para-la-sostenibilidad>

Jasangarritasunerako ingurumen hezkuntzako III Jardunaldi Paneuropearrak III Jornadas Paneuropeas de educación ambiental hacia la sostenibilidad

Barzelona, urriak 1 eta 2. Jasangarritasunerako ingurumen hezkuntzako europar Sareak antolatuta, Europa eta Ameriketako 300 pertsonak hartu zuten parte. Ingurumenean eta garapen jasangarrian hezteko esperientzien trukaketa, eta etorkizunean European sarean ekiteko diseinuan aurrerapausoak. Ingurugelak mahai inguru bat koordinatu du eta ponentzia bat aurkeztu.

Barcelona, 1 y 2 de octubre. Organizadas por la Red europea de educación ambiental hacia la sostenibilidad, han participado unas 300 personas de Europa y América.

Compartir experiencias para educar en medio ambiente y en desarrollo sostenible y avanzar en el diseño de un futuro europeo para la acción conjunta en red.

Ingurugela ha coordinado una mesa redonda y ha presentado una ponencia.

<http://catalonia.environmental-education.org/?lang=es>

6 Eranskinak

Anexos

2015-2016 Eskolako Agenda 21 proiektuko deialdian parte hartu duten ikastetxeak

Centros escolares participantes en el Proyecto de Agenda 21 Escolar 2015-2016

Eskola jasangarri” aintzatespen lortutako ikastetxeak, IRAES 21 Sareko parte-hartzaileak

“Escuelas sostenibles” reconocidas de la Red IRAES 21

ARABA / ÁLAVA

IKASTETXEAK CENTROS ESCOLARES	HERRIA MUNICIPIO
CEIP Lucas Rey-Matias Landaburu HLHI	Amurrio
CEIP Zabaleko HLHI	Amurrio
CPEIPS Aresketa Ikastola HLBHIP	Amurrio
CPEIPS Virgen Niña HLBHIP	Amurrio
IES Zaraobe BHI	Amurrio
CEIP Maestu HLHI	Arraia-Maeztu
CEIP Etxaurren Ikastola HLHI	Ayala
CPI Mendialdea IPI	Campezo
IES Badaia BHI	Iruña de Oca
CPEIP Bastida Ikastola HLHIP	Labastida
CEIP Victor Tapia HLHI	Laguardia
IES Samaniego Laguardia BHI	Laguardia
CEIP Garazi HLHI	Legutio
CEIP Fabian Legorburu HLHI	Llodio
CEIP Lamuza HLHI	Llodio
CEIP Lateorro HLHI	Llodio
CPEIPS La Milagrosa HLBHIP	Llodio
CPEIPS Laudio Ikastola HLBHIP	Llodio
IES Laudio BHI	Llodio
CEIP Ramiro de Maeztu HLHI	Oyón-Oion
CPEIPS San Bizente Ikastola HLBHIP	Oyón-Oion
IES Aniturri BHI	Salvatierra
CEIP San Martin HLHI	Vitoria-Gasteiz
CPCPI Vitoria-Gasteiz (ADSIS) HLPPI	Vitoria-Gasteiz
CPEIPS Calasanz HLBHIP	Vitoria-Gasteiz
CPEIPS Carmelitas - Sagrado Corazón HLBHIP	Vitoria-Gasteiz
CPEIPS CEU Virgen Niña HLBHIP	Vitoria-Gasteiz
CPEIPS Hogar San Jose HLBHIP	Vitoria-Gasteiz
CPEIPS Inmaculada Concepción HLBHIP	Vitoria-Gasteiz
CPEIPS Nazareth HLBHIP	Vitoria-Gasteiz
CPEIPS Niño Jesus HLBHIP	Vitoria-Gasteiz
CPEIPS Ntra. Sra. de las Mercedes HLBHIP	Vitoria-Gasteiz
CPEIPS Padre Raimundo Olabide HLBHIP	Vitoria-Gasteiz

CPEIPS Paula Montal HLBHIP	Vitoria-Gasteiz
CPEIPS Pedagógica San Prudencio SCL. HLBHIP	Vitoria-Gasteiz
CPEIPS Presentación de María HLBHIP	Vitoria-Gasteiz
CPEIPS San Viator HLBHIP	Vitoria-Gasteiz
CPEIPS Santa María HLBHIP	Vitoria-Gasteiz
CPEIPS Urkide HLBHIP	Vitoria-Gasteiz
CPES Egibide BHIP	Vitoria-Gasteiz
CPI Samaniego IPI	Vitoria-Gasteiz
IES (ITS) Construcción (ITB) BHI.	Vitoria-Gasteiz
IES Francisco De Vitoria BHI	Vitoria-Gasteiz
IES Miguel de Unamuno BHI	Vitoria-Gasteiz
IES Murgia BHI	Zuía

BIZKAIA

IKASTETXEAK CENTROS ESCOLARES	HERRIA MUNICIPIO
CEIP Zelaieta HLHI	Abadiño
IES Abadiño BHI	Abadiño
IES Dolores Ibarruri BHI	Abanto y Ciérvana- Abanto Zierbena
CEIP Alonsotegi HLHI	Alonsotegi
CEIP Amorebieta-Larrea HLHI	Amorebieta-Etxano
CPEIPS Andra Mari Ikastola HLBHIP	Amorebieta-Etxano
CPEIPS El Carmelo HLBHIP	Amorebieta-Etxano
CPEIPS Karmengo Ama HLBHIP	Amorebieta-Etxano
CPEIPS Lauaxeta Ikastola HLBHIP	Amorebieta-Etxano
IEFPS Zornotza GLHBI	Amorebieta-Etxano
IES Urritxe BHI	Amorebieta-Etxano
CEIP Amoroto HLHI	Amoroto
CEIP Barrutia HLHI	Arratzu
IES Barrutialde BHI	Arratzu
IES Arrigorriaga BHI	Arrigorriaga
CEIP Urregarai HLHI	Aulesti
IES Balmaseda BHI	Balmaseda
CEIP Gurutzeta HLHI	Barakaldo
CEIP Ibaibe HLHI	Barakaldo
CEIP Larrea HLHI	Barakaldo
CEIP Mukusuluba HLHI	Barakaldo
CEIP Sta. Teresa-Bagaza-Beurko HLHI	Barakaldo
CEIP Zuazo HLHI	Barakaldo
CPCPI Barakaldo HLPIP	Barakaldo
CPEIPS Alazne HLBHIP	Barakaldo
CPEIPS El Regato HLBHIP	Barakaldo
CPEIPS La Inmaculada M.J.S.O HLBHIP	Barakaldo
CPEIPS La Milagrosa HLBHIP	Barakaldo
CPEIPS Ntra. Sra. de Begoña HLBHIP	Barakaldo
CPEIPS Ntra. Sra. Del Rosario HLBHIP	Barakaldo

CPEIPS San Juan Bosco HLBHIP	Barakaldo
CPEIPS San Paulino de Nola HLBHIP	Barakaldo
CPEIPS San Vicente de Paul HLBHIP	Barakaldo
IES Antonio Trueba BHI	Barakaldo
IES Beurko BHI	Barakaldo
IES Cruces BHI	Barakaldo
CEIP Kareaga-Goikoa HLHI	Basauri
CPCPI Basauri HLPPI	Basauri
CPEIPS Cooperativa Basauri HLBHIP	Basauri
CPEPS San Jose LBHIP	Basauri
CPI Soloarte IPI	Basauri
IES Bidebieta BHI	Basauri
IES Urbi BHI	Basauri
IES Uribarri BHI	Basauri
CEIP Bermeo-San Francisco HLHI	Bermeo
CPEIPS Eleizalde Ikastola HLBHIP	Bermeo
CPEIPS Sagrado Corazón HLBHIP	Bermeo
CEIP Berriatua HLHI	Berriatua
IES Berriz BHI	Berriz
CEIP Artatse HLHI	Bilbao
CEIP Txurdinaga HLHI	Bilbao
CEIP Zurbaran HLHI	Bilbao
CPEE Aldamiz HBIP	Bilbao
CPEIPS Abusu Ikastola HLBHIP	Bilbao
CPEIPS Amor Misericordioso HLBHIP	Bilbao
CPEIPS Ángeles Custodios HLBHIP	Bilbao
CPEIPS Artxandape Ikastola HLBHIP	Bilbao
CPEIPS Begoñazpi Ikastola HLBHIP	Bilbao
CPEIPS Berrio-Otxoa HLBHIP	Bilbao
CPEIPS Calasancio HLBHIP	Bilbao
CPEIPS El Ave María HLBHIP	Bilbao
CPEIPS El Salvador HLBHIP	Bilbao
CPEIPS Esclavas del Sagrado Corazón - Fatima HLBHIP	Bilbao
CPEIPS Hijas de la Caridad-Ntra. Sra de Begoña HLBHIP	Bilbao
CPEIPS Ikasbide HLBHIP	Bilbao
CPEIPS Kirikiño Ikastola HLBHIP	Bilbao
CPEIPS La Inmaculada-Hijas de Jesús HLBHIP	Bilbao
CPEIPS Madre de Dios HLBHIP	Bilbao
CPEIPS Ntra. Sra. del Carmen HLBHIP	Bilbao
CPEIPS Ntra. Sra. del Pilar HLBHIP	Bilbao
CPEIPS Presentación de María HLBHIP	Bilbao
CPEIPS Pureza de María HLBHIP	Bilbao
CPEIPS Salesianos Deusto-M. Aux.-SA. HLBHIP	Bilbao
CPEIPS San Pedro Apostol HLBHIP	Bilbao
CPEIPS Trueba de Artxanda HLBHIP	Bilbao
CPES Arangoya BHIP	Bilbao
CPES Fernando BHIP	Bilbao
CPES Harrobia BHIP	Bilbao
CPES Hermanos Larrinaga S.L. BHIP	Bilbao
CPES María Inmaculada BHIP	Bilbao

CPES Otxarkoaga BHIP	Bilbao
CPES Peñascal BHIP	Bilbao
IEFPS Elorrieta-Erreka Mari GLHBI	Bilbao
IEFPS Txurdinaga GLHBI	Bilbao
IES Artabe BHI	Bilbao
IES Botikazar BHI	Bilbao
IES Emilio Campuzano B HI	Bilbao
IES Eskurtze BHI	Bilbao
IES Gabriel Aresti BHI	Bilbao
IES Ibaizabal BHI	Bilbao
IES Ibarrekolanda BHI	Bilbao
IES Ignacio Ellacuria-Zurbaran BHI	Bilbao
IES Martín de Bertendona BHI	Bilbao
IES Miguel de Unamuno BHI	Bilbao
IES Rekaldeberri BHI	Bilbao
IES San Adrian BHI	Bilbao
IES Solokoetxe BHI	Bilbao
IES Txurdinaga Behekoa BHI	Bilbao
IES Zorrotza BHI	Bilbao
CEIP Jose M. Ucelay HLHI	Busturia
CEIP Derio HLHI	Derio
IES Derio BHI	Derio
CEIP Dima-Ugarana HLHI	Dima
CEIP Landako Eskola HLHI	Durango
CPEIPS Sagrado Corazón HLBHIP	Durango
CPEIPS San Antonio-Sta. Rita HLBHIP	Durango
CPEIPS San Jose-Jesuitak HLBHIP	Durango
Cpes Ibaizabal Koop. E. Ikastola BHIp	Durango
IES Fray Juan de Zumarraga-Durango BHI	Durango
CPEIPS Elorrioko Txintxirri Ikastola HLBHIP	Elorrio
IES Elorrio BHI	Elorrio
CEIP Ignacio Aldekoa HLHI	Erandio
CPEIPS Jado-Compassión HLBHIP	Erandio
IEFPS Tartanga GLHBI	Erandio
IES Astrabudua BHI	Erandio
IES Ategorri BHI	Erandio
IES Erandio BHI	Erandio
CEIP Anaitasuna Ikastola HLHI	Ermua
CEIP Ongarai HLHI	Ermua
CEIP San Lorenzo HLHI	Ermua
CPEIP Eskolabari HLHIP	Ermua
CPEIPS San Pelayo HLBHIP	Ermua
IES Etxebarri BHI	Etxebarri
CEPA Galdakao HHI	Galdakao
CPEIPS Eguzkibegi Ikastola HLBHIP	Galdakao
IES Andra Mari BHI	Galdakao
IES Bengoetxe BHI	Galdakao
IES Elexalde BHI	Galdakao
IES Ostalaritza BHI Galdakao	Galdakao
CEIP Montorre HLHI	Gautegiz Arteaga

CEIP Allende Salazar HLHI	Gernika-Lumo
CPEIPS San Fidel Ikastola HLBHIP	Gernika-Lumo
CPEIPS Sta. María del Socorro HLBHIP	Gernika-Lumo
IES Gernika BHI	Gernika-Lumo
CEIP Geroa Ikastola HLHI	Getxo
CEIP Juan Bautista Zabala HLHI	Getxo
CEIP Larrañazubi HLHI	Getxo
CEIP Romo HLHI	Getxo
CEIP San Ignacio HLHI	Getxo
CEIP Zubileta HLHI	Getxo
CPEIPS Azkorri HLBHIP	Getxo
CPEIPS Ntra. Sra. De Europa HLBHIP	Getxo
CPEIPS San Nikolas Ikastola HLBHIP	Getxo
CPEIPS Santísima Trinidad HLBHIP	Getxo
IES Aixerrota BHI	Getxo
IES Julio Caro Baroja BHI	Getxo
CEIP Eduardo Eskartzaga HLHI	Gordexola
CPI Eretza Berri IPI	Gueñes
CPEIPS Avellaneda HLBHIP	Güeñes
CEIP Ignacio Zubizarreta HLHI	Igorre
IES Arratia BHI	Igorre
CEIP ispaster HLHI	Ispaster
CEIP Maiztegi HLHI	Iurreta
IES Juan Orobiogoitia BHI	Iurreta
CEIP Lamiako HLHI	Leioa
CPEIPS Askartza Claret HLBHIP	Leioa
CPEIPS Betiko Ikastola HLBHIP	Leioa
CPEIPS Gaztelueta HLBHIP	Leioa
CPEIPS Ntra. Sra. de las Mercedes HLBHIP	Leioa
IES (ITS) Escuela de Hostelería (ITB) BHI	Leioa
IES Artaza-Romo BHI	Leioa
IES Jose Miguel Barandiaran BHI	Leioa
CEIP Lekeitio HLHI	Lekeitio
CPEIPS Resurrección M. de Azkue Ikastola HLBHIP	Lekeitio
IES Lekeitio BHI	Lekeitio
CPEIPS Ayalde HLBHIP	Loiu
CPEIPS Lauro Ikastola HLBHIP	Loiu
CPEIPS Padre Andrés Urdaneta HLBHIP	Loiu
CPEIPS Munabe LBHIP	Loiu
CEIP Bekobenta HLHI	Markina- Xemein
CPEIPS Bera-Kruz Ikastola HLBHIP	Markina-Xemein
CEIP Mundaka HLHI	Mundaka
CEIP Laukariz HLHI	Mungia
CPEIPS Fundación Escuelas Ventades HLBHIP	Mungia
CPEIPS Laramendi Ikastola HLBHIP	Mungia
IES Mungía BHI	Mungia
CEIP Munitibar HLHI	Munitibar-Arbatzegi Gerrikaitz
CPEIP San Juan Bautista HLHIP	Muskiz
CPES Somorrostro BHIP	Muskiz
IES Muskiz BHI	Muskiz

CEIP Urretxindorra HLHI	Muxika
CEIP Zaldupe HLHI	Ondarroa
CPEIPS Txomin Agirre ikastola HLBHIP	Ondarroa
CPEIPS Zubi-Zahar Ikastola HLBHIP	Ondarroa
IES Ondarroa BHI	Ondarroa
CEIP Urduña HLHI	Orduña
CEIP Otxartaga HLHI	Ortuella
CPEIPS San Felix de Cantalicio HLBHIP	Ortuella
IES Ortuella BHI	Ortuella
CEIP Otxandio HLHI	Otxandio
CEIP Maestro Zubeldia HLHI	Portugalete
CEIP Ruperto Medina HLHI	Portugalete
CPEIPS Asti-Leku Ikastola HLBHIP	Portugalete
CPEIPS Ntra. Sra. del Carmen HLBHIP	Portugalete
CPEIPS Sta. María HLBHIP	Portugalete
CPI Antonio Trueba IPI	Portugalete
IEFPS Repelega GLHBI	Portugalete
IES Ballonti BHI	Portugalete
CEIP Itsasoko Ama HLHI	Santurtzi
CEIP Maestra Emilia Zuza Brun HLHI	Santurtzi
CEIP Serantes HLHI	Santurtzi
CPEIP Sta. Eulalia HLHIP	Santurtzi
CPEIPS Bihotz Gaztea Ikastola HLBHIP	Santurtzi
CPEIPS San Francisco Javier HLBHIP	Santurtzi
CPEIPS San Jose de Calasanz HLBHIP	Santurtzi
CPEIPS San Jose- HH. Carmelitas HLBHIP	Santurtzi
CPEIPS Santa Maria-Hijas de la Cruz HLBHIP	Santurtzi
IEFPS San Jorge GLHBI	Santurtzi
IES Axular BHI	Santurtzi
IES Kantauri BHI	Santurtzi
CEPA Sestao HHI	Sestao
CPEIPS Amor Misericordioso HLBHIP	Sestao
CPEIPS Begoñako Andra Mari HLBHIP	Sestao
IES Saturnino de la Peña BHI	Sestao
CEIP Gorondagane HLHI	Sondika
CPEIPS Ander Deuna ikastola HLBHIP	Sopela
IES Sopelana BHI	Sopela
CPEIPS San Viator HLBHIP	Sopuerta
CEIP Ugao HLHI	Ugao-Miraballes
CEIP Kontxa HLHI	Valle de Carranza-Karrantza Harana
IES Karrantza BHI	Valle de Carranza-Karrantza Harana
CPEIPS Franciscanas de Montpellier HLBHIP	Valle de Trápaga- Trapagaran
CPEIPS Itxaropena Ikastola HLBHIP	Valle de Trápaga- Trapagaran
IES Burdinibarra BHI	Valle de Trápaga- Trapagaran
CEIP Zaldibar HLHI	Zaldibar
CEIP Mimetiz HLHI	Zalla
CPEIPS Maristas-San Miguel HLBHIP	Zalla
IES Zalla BHI	Zalla

CPEIPS Vizcaya HLBHIP	Zamudio
CPES Arratiako Zulaibar Lanbide Ikastegia BHIP	Zeanuri

GIPUZKOA

IKASTETXEAK CENTROS ESCOLARES	HERRIA MUNICIPIO
CEIP San Juan HLHI	Alegia
IES Aralar BHI	Alegia
CPEIPS Aita Larramendi Ikastola HLBHIP	Andoain
CPEIPS La Salle-Berrozpe HLBHIP	Andoain
IES Leizaran BHI	Andoain
CPEIPS Anoeta Ikastola HLBHIP	Anoeta
CEIP Kurtzebarri HLHI	Aretxabaleta
IES Kurtzebarri BHI	Aretxabaleta
CEIP Arrasate Herri Eskola HLHI	Arrasate-Mondragón
CPEIPS Gaztelupe-Arimazubi Ikastola HLBHIP	Arrasate-Mondragón
CPEIPS San Frantzisko Xabier HLBHIP	Arrasate-Mondragón
IES Arrasate BHI	Arrasate-Mondragón
CEIP Astigarragako Herri Eskola HLHI	Astigarraga
CPEIPS San Jose de Floreaga HLBHIP	Azkoitia
IES Azkoitiko Ikastola-Xabier Munibe BHI	Azkoitia
CEIP Azpeitiko Ikastola-Karmelo Etxegarai HLHI	Azpeitia
CPEIPS Azpeitiko Ikastola-Ikasberri koop. HLBHIP	Azpeitia
CPEIPS Iraurgi HLBHIP	Azpeitia
IES Urola Ikastola Azkoitia-Azpeitia BHI	Azpeitia
CEIP Alkartasuna HLHI	Beasain
CEIP Murumendi HLHI	Beasain
CPEIP Beasain Ikastola HLHIp	Beasain
CPEIPS La Salle-San Jose HLBHIP	Beasain
IES Beasain BHI	Beasain
CEIP San Martin de Agirre HLHI	Bergara
CPEIPS Aranzadi Ikastola HLBHIP	Bergara
CPEIPS Mariaren Lagundia Ikastola HLBHIP	Bergara
IEFPS Miguel Altuna GLHBI	Bergara
IES Ipintza BHI	Bergara
CEIP San Andrés HLHI	Berrobi
CEIP Luzaro HLHI	Deba
IES Mendata BHI	Deba
CEIP Amara-Berri HLHI	Donostia / San Sebastián
CEIP Arantzazuko Ama Ikastola HLHI	Donostia / San Sebastián
CEIP Catalina de Erauso HLHI	Donostia / San Sebastián
CEIP Ikas-Bide Ikastola HLHI	Donostia / San Sebastián
CEIP Intxaurren Ikastola HLHI	Donostia / San Sebastián
CEIP Mendiola HLHI	Donostia / San Sebastián
CPEE Aspace HBIP	Donostia / San Sebastián
CPEE Ortazar HBIP	Donostia / San Sebastián
CPEIPS Axular Lizeoa HLBHIP	Donostia / San Sebastián

CPEIPS Deutsche Schule San Alberto Magno HLBHIP	Donostia / San Sebastián
CPEIPS Eskibel HLBHIP	Donostia / San Sebastián
CPEIPS Herri-Ametsa Ikastola HLBHIP	Donostia / San Sebastián
CPEIPS Inglés HLBHIP	Donostia / San Sebastián
CPEIPS La Anunciata HLBHIP	Donostia / San Sebastián
CPEIPS La Asunción HLBHIP	Donostia / San Sebastián
CPEIPS La Salle HLBHIP	Donostia / San Sebastián
CPEIPS Manuel de Larramendi HLBHIP	Donostia / San Sebastián
CPEIPS María Reina HLBHIP	Donostia / San Sebastián
CPEIPS Mariaren Bihotza Ikastola HLBHIP	Donostia / San Sebastián
CPEIPS Ntra. Sra. de Aránzazu HLBHIP	Donostia / San Sebastián
CPEIPS Presentación de María HLBHIP	Donostia / San Sebastián
CPEIPS Sagrado Corazón HLBHIP	Donostia / San Sebastián
CPEIPS San Ignacio de Loyola HLBHIP	Donostia / San Sebastián
CPEIPS San Luis-La Salle HLBHIP	Donostia / San Sebastián
CPEIPS San Patricio HLBHIP	Donostia / San Sebastián
CPEIPS Sta. Teresa HLBHIP	Donostia / San Sebastián
CPEIPS Zurriola Ikastola HLBHIP	Donostia / San Sebastián
CPES J.M. Barandiaran Lizeoa BHIP	Donostia / San Sebastián
IEFPS Politécnico Easo Politeknikoa GLHBI	Donostia / San Sebastián
IES Antigua-Luberri BHI	Donostia / San Sebastián
IES Bidebieta BHI	Donostia / San Sebastián
IES Lauaizeta Ikastola BHI	Donostia / San Sebastián
IES Usandizaga Peñafloreda Amara BHI	Donostia / San Sebastián
IES Xabier Zubiri-Manteo BHI	Donostia / San Sebastián
CEIP Amaña HLHI	Eibar
CEIP Arrateko Andra Mari HLHI	Eibar
CEIP J.A. Mogel Ikastola HLHI	Eibar
CEIP San Andrés HLHI	Eibar
CEIP Urkizu HLHI	Eibar
CPEIP La Salle-Isasi HLHIP	Eibar
CPES Ntra. Sra. de Azitain BHIP	Eibar
IES Itzio BHI	Eibar
IES Mogel Isasi BHI	Eibar
IES Uni Eibar-Ermua BHI	Eibar
CEIP Elgoibar HLHI	Elgoibar
CPEIPS Elgoibar Ikastola HLBHIP	Elgoibar
IEFPS Meka GLHBI	Elgoibar
IES (IIT) Maq.-Herram./Makina-Erreminta (BTI) BHI	Elgoibar
IES Elgoibar-Arreiturre BHI	Elgoibar
CEIP Bizarain ikastola HLHI	Errenteria
CEIP Cristobal Gamón HLHI	Errenteria
CPEIPS Sagrado Corazón HLBHIP	Errenteria
CPEIPS San José HLBHIP	Errenteria
IEFPS Don Bosco GLHBI	Errenteria
IES Koldo Mitxelena BHI	Errenteria
IES Langaitz BHI	Errenteria
CEIP Luis Ezeiza HLHI	Eskoriatza
CPEPS Almen Ikastola LBHIP	Eskoriatza
CEIP Iturzaeta HLHI	Getaria

CEIP Elizatxo Ikastola HLHI	Hernani
CEIP Langile Ikastola HLHI	Hernani
CEIP Urumea Ikastola HLHI	Hernani
CPEIPS La Inmaculada HLBHIP	Hernani
IES Hernani BHI	Hernani
CEIP Talaia HLHI	Hondarribia
CPEIPS Ama Guadalupekoa HLBHIP	Hondarribia
CPEIPS San José HLBHIP	Hondarribia
IES Talaia BHI	Hondarribia
CPEIPS Uzturpe Ikastola HLBHIP	Ibarra
CEIP Dunboa HLHI	Irun
CEIP Elatzeta HLHI	Irun
CEIP Txingudi-Irungo Ikastola HLHI	Irun
CPEIPS Irungo La Salle HLBHIP	Irun
IES Eguzkitza BHI	Irun
IES Hirubide BHI	Irun
IES Pío Baroja BHI	Irun
IES Toki Alai BHI	Irun
IES Txingudi BHI	Irun
CPEIP Irura Ikastola HLHIP	Irura
CEIP Itsasondo HLHI	Itsasondo
CEIP P. Garaikoetxea-Landaberri Ik. HLHI	Lasarte-Oria
CEIP Sasoeta-Zumaburu HLHI	Lasarte-Oria
CPEIPS San Benito Ikastola	Lazkao
CEIP Domingo Agirre HLHI	Legazpi
CPEIPS Haztegi Ikastola HLBHIP	Legazpi
IES Olazabal BHI	Legazpi
CEIP Lezo HLHI	Lezo
IES Lezo BHI	Lezo
CEIP Mendaro Ikastola HLHI	Mendaro
CPEIP San Miguel Arcangel HLHIP	Mutriku
IES Mutriku BHI	Mutriku
CEIP Elizalde HLHI	Oiartzun
CPEIPS Haurtzaro Ikastola HLBHIP	Oiartzun
IES Elizalde BHI	Oiartzun
CEIP Errekalde HLHI	Oñati
CPEIPS Elkar Hezi HLBHIP	Oñati
CPEIPS Txantxiku Ikastola HLBHIP	Oñati
IES R.M. Zuazola-Larraña BHI	Oñati
CEIP Fray A. Urdaneta HLHI	Ordizia
CPEIPS Jakintza Ikastola HLBHIP	Ordizia
IES Oiangueren BHI	Ordizia
CEIP Juan Zaragueta Herri Eskola HLHI	Orio
CPEIPS Orio Ikastola HLBHIP	Orio
CPEIPS Pasaia-Lezo Lizeoa HLBHIP	Pasaia
IES Soraluze BHI	Soraluze-Placencia de las Armas
CEIP Felix Samaniego HLHI	Tolosa
CPEIP Hirukide Jesuitinak HLHIP	Tolosa
CPEIPS Usabalgo Laskorain Ikastola HLBHIP	Tolosa
CPES Hirukide Eskolapioak BHIP	Tolosa

CPES Tolosako Inmakulada Ikastetxea BHIP	Tolosa
IEFPS Tolosaldea GLHBI	Tolosa
IES Orixe BHI	Tolosa
CEIP Egape Ikastola HLHI	Urnieta
CPEIP Presentación de María HLHIP	Urnieta
CPES Salesianos Urnieta BHIP	Urnieta
IES Egape Ikastola BHI	Urnieta
CEIP Gain-Zuri HLHI	Urretxu
CPEIPS Urretxu-Zumarraga Ikastola HLBHIP	Urretxu
IES J.M. Iparragirre BHI	Urretxu
IEFPS Usurbil GLHBI	Usurbil
CEIP Doctor Fleming HLHI	Villabona
CPEIPS Jesusen Bihotza Ikastola HLBHIP	Villabona
IES Erniobea BHI	Villabona
CEIP Orokieta HLHI	Zarautz
CPEIPS Antoniano Ikastetxea HLBHIP	Zarautz
CPEIPS La Salle-San Jose HLBHIP	Zarautz
CPEIPS Salbatore Mitxelena HLBHIP	Zarautz
CPES Oteitza Lizeo Politeknikoa BHIP	Zarautz
IES Lizardi BHI	Zarautz
CEIP Arroa HLHI	Zestoa
CEIP B. Aizarna HLHI	Zestoa
CEIP Pedro M. Otaño HLHI	Zizurkil
CEIP San Millán HLHI	Zizurkil
CPEI Jesusen Bihotza HIP	Zizurkil
IES Fraisoro Eskola BHI	Zizurkil
CEIP Oikia HLHI	Zumaia
CEIP Zumaia HLHI	Zumaia
CPEIPS María eta Jose HLBHIP	Zumaia
IES Zumaia BHI	Zumaia
CPEIPS La Salle-Legazpi HLBHIP	Zumarraga